National Library 56253
Gen.Acquisitions Section
Ottawa,Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
JUIN/JUNE 1 1977

B103/A/20/6

Second class mail registration number — 1089.

VABA EESTLANE

25 1952

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Nr. 39 (2386) XXVI aastakäik | Neljapäeval, 26. mail 1977 — Thursday, May 26, 1977 | Üksiknumbri hind 35 centi

Uut väimu ja uut usku Trenti seminarist

Eesti Liit Kanadas õnnestunud ettevõte eesti organisatsioonidele juhtkonna järelkasvu soetamiseks

Möödunud nädalalõpul toimus moodsas Trent'i ülikoolis, Peterborough'i lähedal Eesti Liit Kanadas juhtkonna seminar. Väga kaunile nädalalõpule langenud tööpäevad olid intensiivsed ja nii sisurikkad, et „polnud aega hingamisekski" nagu üks osavõtja väljendas. Koos lektoritega oli osavõtjaid kuni 60, nende hulgas Ontario provintsivalitsuse esindaja kreeklane A. Antoniades ja föderaalvalitsuse esindaja eestlane U. Rauk. Nagu osavõtjate, aga ka lektorite muljeist selgub, olid need tõesti tulemusterohked päeva, mil on suur tähendus tuleviku eesti organisatsioonide tööle. Osavõtjaid oli Montrealist, Kitchenerist, Torontost, kaudselt ka Sault Ste. Mariest ja Thunder Bayst.

Seminaripäevad algasid reede õhtul kogunemise, registreerimise ja üksteisega tutvumisega. Laupäeval jätkus registreerimine, oli lühike avamine millele järgnes mag. R. Kreemi loeng organisatsiooni teooriast ja praktikast. Teiseks ennelõunaseks ettekandeks oli J. Lepa loeng kommunikatsioonist ja kolmandaks dr. J. Danieli juhtimise teooria.

Lõuna ajal oli kõnelejaks pastor H. Laaneots Montrealist teemal „Mis kõik võib valesti minna" ja pärastlõunane tööaeg algas Kanada föderaalse valitsuse esindaja eestlase U. Rauki ettekandega „Kanada mitmekultuuri poliitika ja programmid".

Selle kõrval käsitles sama küsimust Ontario valitsuse esindaja A. Antoniades ja dr. K. Aun.

Pärast ettekandeid jagunesid osavõtjad diskussioonigruppideks, kus väiksemas koosseisus esitatud mõtteid arutleti ja mille kokkuvõtted esitati järgneval üldkoosolekul koos uute diskussioonidega. Viimaseks õhtusöögile järgnevaks loenguks oli dr. W. Rand'i „Eesti kultuuri oletatavaist tulevikuvõimalusist", kuna hilisõhtul M. Daniel, moodsa tantsu instruktor, käsitles moodsa tantsu osa organisatsiooni töö kavandamisel.

Laupäev oli asjalik, väga huvitavate ettekannetega tööpäev, anti põhialused organisatsioonide kommunikatsiooni asjus, vaadeldi tulevikuperspektiive mida väiksemad grupid suure põhjalikkusega edasi analüüsisid.

Juba pühapäeva varahommikul alustati tööpäeva hommikuvõimlemisega dr. J. Danieli juhtimisel. Järgnes ennelõunane sümpoosion teemal „Organisatsioon ja ta töö", kus A. Truuvert käsitles administratiivseid küsimusi, Ene Liidig kavade koostamist ja programmide plaanitsemist, H. Kivi koosolekute pidamist, dr. O. Träss rahvaharidusliike ettekannete pidamist, I. Tõrmakülla kõnepidamise oskust ja V. Hubel ning L. Leivat organisatsiooni selgitustöö küsimusi ajakirjanduses ja mujal ning selle põhjusi.

Pärast lõunat jätkati jälle töö diskussioonigruppides kusjuures selgus, et I. Tõrmaküla ettekanne kõneoskusest haaras niivõrd noori, et 26 50-st osavõtjast läksid tema töögruppi. Noored avaldasid soovi, et I. Tõrmaküla neile korraldaks veelgi põhjalikuma kõneoskust selgitava kursuse.

Sümpoosionil käsitleti organisatsiooni tööga seoses olevaid praktilisi asju ja loengud olid põhjalikud ning asjatundlikud. Mis need ettekanded aga eriti väärtuslikuks tegi oli ühise terminoloogia leidmine, mida mõistetakse igal pool kus organisatoorsest tööst on juttu. Seal analüüsiti eesti ühiskonda, oli mitmesuguseid võrdlusi ja leiti, et ei saa asju ja olukordi ainult kitsast aspektist lähtudes tõlgendada. Ei saa olla mingit kitsast traditsioonipärast mõtlemisviisi, mille järgi katsutakse tegutseda, sest iga tegevus, mis koondab eestlasi on hea ja positiivne, ega ei tohi kedagi ära lükata.

Väiksemaile töögruppidele anti teemad, nagu eestlaste suvepäevade ja E. Vabariigi aktuste probleemid veel edasi arutlemiseks, mis siis üldkoosolekule esitati.

Lõunakõne oli E. V. aupeakonsul I. Heinsoolt, kes vaatles pealkirja all „Eesti" selle maad ja rahvast ning nendega seotud probleeme. Pärastlõunal oli dr. W. Randi teine loeng „Futurism", milles väga omapärases ja huvitavas aspektis nähti tulevikuprobleeme. Järgnevalt Ene Runge tutvustas eesti ühiskondlikke mänge, A. Raudsepp õpetas uusi ühislaule ja T. Metsala õpetas seminarist osavõtjaile eesti rahvatantsu.

Esmaspäeval teostas hommikuvõimlemist dr. J. Roos ja sellele järgnes ainus ettekanne, milleks oli mag. R.. Kreemi „Eesti Liit Kanadas ja Kanada eestlaste tegevus", kus ta käsitles mitmeid meid puudutavaid probleeme ja otsis neile lahendust.

Sellele järgnes veel diskussioon ja seminari lõpetamine, kus Montreali noor Helle Vaus pidas nii haarava lõpukõne, et vanemail olid silmad liigutusest niisked, misjärgi lauldi Eesti hümni sellise vaimustusega, mida mitmed koosolijaist polnud enne kuulnud.

Seminari õhkkond oli väga tore.

Seal valitses täielik töömeeleolu, seal oli näha, et asju võib arutleda mitmet viisi ja teiste sõnavõtjate mõtteid respekteeritakse. Kui keel polnud väga voolav, siis dr. W. Rand ütles neile julgustuseks, et noori tuleb igati julgustada ja vigane eesti keel on koguni positiivne nähe, sest see paneb inimese seda paremaks harjutama.

Töömeeleolused päevad lõppesid esmaspäeval keskpäeval.

Pühapäeval, 15. mail toimus Montreali Jaani koguduses une õpetaja Heino Laaneotsa ametisse õnnistamine. Jumalateenistusel teenisid koos õpetaja Laaneotsaga kohalikud õpetajad ning pidulikku sündmust kaunistas laulukoor kahe lauluga organist K. Raudsepp'a juhtimisel. Pildil õnnistamise moment. Vasakult seisavad Westmounti ingliskeelse koguduse õpetaja Helmut Saabas, praost Edward Hackbusch, Dollard Dos Ormeaux'i koguduse õpetaja Peeter Vanker, piiskop Karl Raudsepp, kes toimis õnnistamise talituse, ning taani ja saksa koguduste õpetajad. Nende ees põlvitab Jaani koguduse uus õpetaja Heino Laaneots.
Foto: E. Sügise

Terroristid võtsid üle rongi ja koolimaja

161 isikut Hollandis Lõuna-Moluki terroristide küüsis

AMSTERDAM — Kaks Lõuna-Moluki saarte terroristide gruppi sooritasid möödunud nädala lõpul kaks suuremat atakki, võttes Hollandis üle reisirongi koos 50 reisijaga ja ühe maa algkooli koos 105 lapse ja kuue õpetajaga. Terroristid nõuavad arvatavasti Hollandi valitsuselt, et see aitaks kaasa Lõuna-Moluki saartele iseseisvuse saavutamiseks, mis praegu kuuluvad Indoneesia ülemvalitsuse alla kuid olid varem Hollandi asumaad.

Lõuna-Moluki terroristid kordasid umbes samu operatsioone, mis nad teostasid Hollandis kaheksateist kuud tagasi, mil nad üle võtsid ühe reisirongi ja ühe hoone, kusjuures neli süütut inimest said surma.

Terroristid sooritasid oma operatsioonid kaks päeva enne Hollandi üldvalimisi ning rongi ja kooli ülevõtmine toimusid Hollandi põllumajanduse piirkonnas umbes 110 miili Amsterdamist kirde pool.

Politsei andmetel tungis koolimajja kuus terroristi, kuna rongi võtsid üle seitse isikut, nendest üks naine.

Terroristid ei olnud veel esmaspäeva hommikuks oma nõudmisi esitanud kuid neid ettepanekuid oodati esmaspäevase päeva jooksul. Oletatakse, et üheks nõudmiseks on nende terroristide vabastamine, kes võtsid osa esimestest operatsioonidest 1975. aastal ning kannavad praegu vanglas oma karistust.

Punaste viimane toetuspunkt Zaires langes

KINSHASA — Zaire valitsuse teatel on Angoolast üle Zaire piiri tunginud kommunistide üksused maalt täielikult välja löödud ning bandiitide käest on vallutatud nende viimane tähtsam tugipunkt. Ühendriikide Esindajatekoda otsustas anda Zairele mittesõjalist toetust 15 miljonit dollarit ehkki president Carter esitas ettepaneku 30 miljoni dollarilise toetussumma andmiseks.

Sõjakad toonid Iisraelis pärast valimisi

Valimistel suurema poolehoiu saanud Likud'i partei juht endine terrorist

JERUUSALEMM — Iisraelis toimunud parlamendivalimiste tulemused on segi löönud kõik Ida-Kriisi lahendamise plaanid. Iisraeli parempoolsete partei Likud'i ja selle juhi Menachem Begini võimule tulekuga ei ole enam võimalik Iisraeli ja Araabia riikide vahel kokkuleppeid sõlmida seni kavandatud alustel, kuna Begin on tuntud suurte ambitsioonidega poliitikuna, kes ei taha teha palestiinlastele mingisuguseid järelandmisi.

Likud partei saavutas 120 liikmelises Iisraeli parlamendis 41 kuni 43 kohta, mis ei anna talle absoluutset enamust, kuid Likud on vaatamata sellele kõige suurem partei parlamendis ja parteijuht Begin on kindel peaministri kandidaat.

Seni võimul olnud tööerakond sai kõvasti lüüa ja peab uues parlamendis leppima ainult 33 või 34 kohaga.

Begin on teinud juba tööerakonnale ettepaneku koalitsioonivalitsuse moodustamiseks kuid tööerakonna juht Peres on lubanud selle ettepaneku tagasi lükata.

Begini range hoiak araablaste suhtes ilmnes juba mõned päevad pärast valimisvõitu kui Begin külastas araablastelt vallutatud Jordaania jõe läänekallast, kuhu iisraeliidid on seadusevastaselt oma asulaid rajanud.

Begin kinnitas, et see okupeeritud maaala on „vabastatud Iisraeli territoorium", millisest väljendusest võib järeldusi teha Iisraeli uue juhi mõtlemisviisi ja poliitika kohta.

Begini isikus sai Iisrael endale juhi, kes minevikus Iisraeli riigi rajamisel oli tuntud kardetud terroristina. Begin oli Palestiinas juudi partisanide juht kui see maaala kuulus pärast Esimest maailmasõda Briti mandaadi alla. Begin võitles oma löögiüksustega nii inglaste kui ka araablaste vastu

ning tema suuremaks „vägiteoks" oli pommi paigutamine Jeruusalemma ühte hotelli, mille tagajärjel said surma 35 inglise sõdurit.

Tema löögirühmad surmasid araablaste külas Deir Yassin'is 250 inimest ning pärast seda algas 1948. aastal Palestiinas suurem araablaste põgenemine.

Begin on praegu 63-aastane ning on sündinud Poolas, kust ta emigreerus Palestiinasse 1942. aastal.

Detektiivide Ühingu president spioon

HAMBURG — Lääne-Saksamaal arreteeriti Lääne-Saksamaa Politseidetektiivide Ühingu president Rolf Grunert, keda süüdistatakse spioneerimises Ida-Saksamaa kasuks. Rolf Grunert on detektiivide ühingu presidendina tegutsenud juba 1972. aastast alates.

Kesine kirjandite võistlus

Okupeeritud Eesti propagandameeste ebaõnnestunud aktsioon pagulasnoorte võrgutamiseks

Okupeeritud Eestis väliseestlaste peibutamiseks trükitav propagandaleht „Kodumaa" ja Väliseestlastega Kultuurisidemete Arendamise Ühing kuulutasid teatavasti möödunud aasta juulikuus välja kirjutamisvõistluse välismaal sündinud eesti noortele. Selle võistluse eesmärgiks oli tõmmata välismaal elavaid eesti noori kommunistide propagandaliinile ja panna neid kirjutama kommunistlikku korda ja praegust okupeeritud Eestit ülistavaid kirjandeid.

Võistluste lõpptulemused ei olnud siiski kaugelt nii roosilised, nagu seda võib järeldada võistluse zhürii esimehe kirjanik Enn Vetemaa sõnavõtust ja kommentaaridest „Kodumaa" veergudel.

Vetemaa ütleb, et välismaalt olevat saabunud „kena kimbuke ülimalt mitmekesiseid kirjutamiskatseid, mis avardavad meie ettekujutust noorte väliseestlaste mõttemaailmast".

Kuid Vetemaa jätab selgitamata, mida need „kirjutamiskatsed" sisaldasid ning hakkab selle asemel kurtma, et suur osa võitlustöödest olid sisse saadetud võõrkeeles. Samuti kinnitab ta, et äsjalõppenud võistlusel eelistasid ligemale pooled võistlejad jääda varjunime taha.

Vetemaa mainib, et see teeb meele nukraks, kuigi see on mõistetav.

Zhürii esimees ei ütle, miks see anonüümseks jäämine on „mõistetav", kuid oletatavasti anti nendes kirjandites välismaal elavate eesti noorte puhtsüdameline ja siiras hinnang kommunistide okupatsioonile ja eesti rahva õiguste vägistamisele, kusjuures õigeid nimesid välditi Eestis elavate sugulaste pärast.

Lõpuks antakse võistluse tulemused. Parimaks tööks olevat tunnistatud üks Prantsusmaalt saabunud kirjand ning

ergutuspreemiad olevat antud kahele kirjandile, milledest üks oli saabunud märgusõna „Kodu" all Rootsist ja teine märgusõna „Juured" all Ühendriikidest.

Esikohale tulnu saab kutse viibida võistluse korraldajate külalisena Tallinnas jaanipäevast noorsoo laulu- ja tantsupeoni. Võitjate nimesid „Kodumaa" ei avalda.

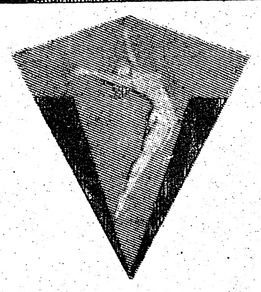

Tiiduse võimlejate õpilasõhtu

toimub pühapäeval, 29. mail kell 7 õ.
Monarch Park'i keskkooli võimlas.
1 Hanson St. (West Gymnasium). Sissekäik esimesest uksest Coxwell'i Ave. poolt.
Pääsmed $3.—, õpilastele $2.—
Pääsmed saadaval võimlejatelt, ja enne etendust kohapeal.

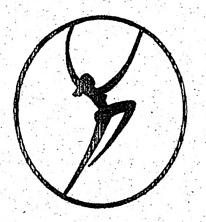

KALEV ESTIENNE
valikrühmade ja Canada National Team'i esinemine toimub 27. ja 28. mail algusega kell 7.30 õ. St. Lawrence Centre'is
Pääsmed eelmüügil võimlejatelt ja St. Lawrence Centre'i kassast.
Teadustaja KEN CAVANAGH
Solistid: LEIDA JÄRVI, KARIN ja ILO MAIMETS, SILVIA SIITAM ja LEENA NORHEIM
Pääsmed $6.— ja $4.—

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St Torontos.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $28.—, poolaastas $14.50 ja veerandaastas $8.—, kiripostiga aastas $46.—, poolaastas $23.50 ja veerandaastas $12.50

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $30.—, poolaastas $15.50 ja veerandaastas $8.50. Kiripostiga USA-s: aastas $51.—, poolaastas $26.— ja veerandaastas $14.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $60.—, poolaastas $30.50 ja veerandaastas $15.50

Aadressi muudatus 30 c. — Üksiknumbri hind 35 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher, Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

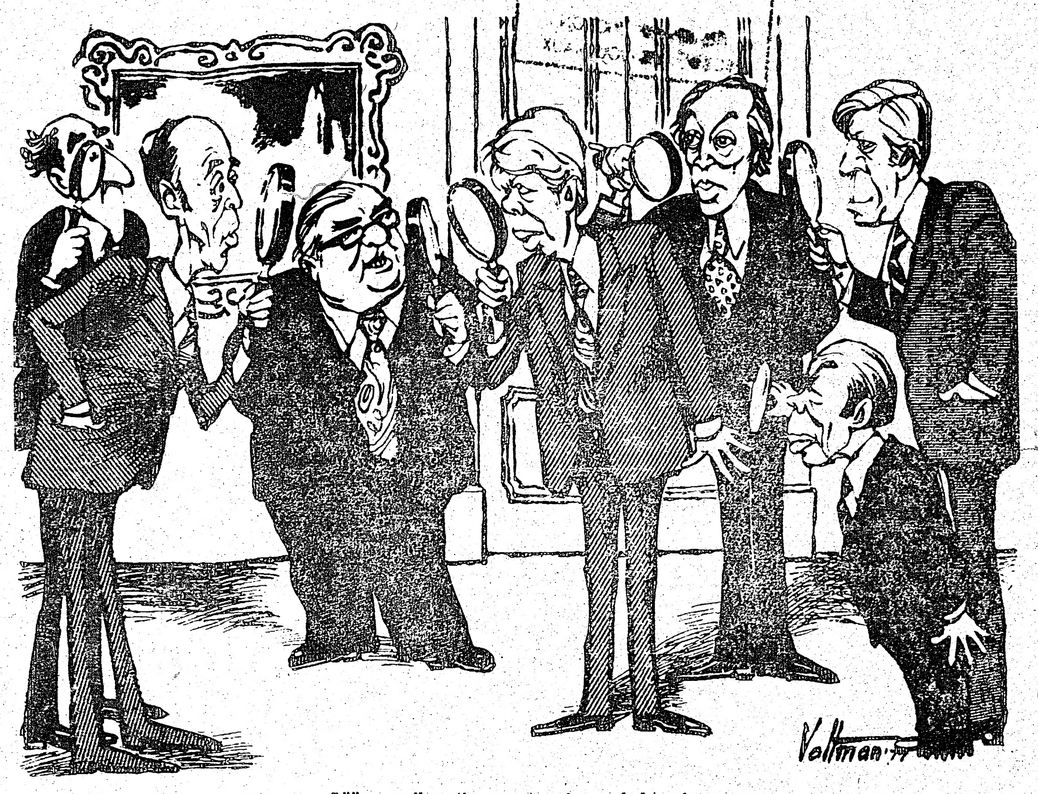

Läänemaailma tippmeeste esimene kohtamine.

Hiina ja N. Liit

Kui Moskvas pärast Mao Tse-tungi surma loodeti, et N. Liidul avanevad võimalused Hiina uute võimumeestega kokku leppida ja senist pinevat vahekorda likvideerida, siis ei ole need lootused kaugelt täitunud. Hoopis vastupidi: Hiina ja N. Liidu vahelised suhted on muutunud veelgi pingelisemaks ja mõlemad pooled on pannud käima ulatuslikud propagandakampaaniad, milledes eriti domineerivad vastastikused süüdistused sõja õhutamises ja relvastatud agressiooniks ettevalmistuste tegemises.

Kremli propagandalised ja diplomaatilised manöövrid lasevad oletada, et N. Liidu juhtkond kardab eriti Ühendriikide uue administratsiooni lähenemist Hiinale ja katsub kõigiti seda üksteisele käe ulatamist takistada. Seda kinnitab eriti äsja „Pravdas" ilmunud pikem analüüsiv artikkel, milles mainitakse, et Hiina ei valmista sõda ette mitte ainult N. Liidu vad ka läänemaailma vastu. „Pravda" hoiatab lääneriike eriti relvade levereerimise eest Hiinale, mainides, et neid relvi kasutatakse tulevikus relvaandjate vastu.

Läänerriikide poliitikud on „Pravda" arvates naiivsed kui nad arvavad, et läänemaailm jääb Hiina agressioonist puutumata. Ning selle ohu vastu võitlemiseks teeb Pravda väga kaugeleulatuva ja erakorralise ettepaneku, soovitades lääneriikide ja N. Liidu vahelist tihedat koostööd Hiina pidurdamiseks.

Partei peahäälekandjas avaldatud artiklis reflekteerub kogu oma ulatuses Pekingi ja Moskva vaheline pinev vahekord, mida ei ole suudetud vaatamata Moskva suurtele diplomaatilistele jõupingutustele leevendada. Nii käis möödunud aasta lõpul Hiina—N. Liidu vahekordi Pekingis selgitamas ja klaarimas N. Liidu välisministri abi Leonid Iljishev, kes tuli aga Pekingist tagasi tühjade kätega, mis on tingitud tõenäoliselt venelaste järelandmatust poliitikast Hiina—Vene piiriküsimuste korraldamisel.

Kremli Hiina vastu alustatud propagandakampaania taga ei kummita mitte ainult kartus, et Ühendriigid võivad hakata lähenema Hiinale ja moodustavad sellega bloki Kremli laiutamisoperatsioonide piiramiseks Aafrikas ja testel mandritel, vaid sellega taotletakse ka ameeriklaste mõjutamist Genfis uuesti alanud N. Liidu ja Ühendriikide vahelistel strateegiliste tuumarevade piiramise läbirääkimistel. Hiina „agressiivsete kavasuste" üleskütmine põhjalikult organiseeritud propagandalaviini näol peab jätma ameeriklastele mulje, et Kreml ei saa oma tuumarelvade rakettide arvu vähendada kui N. Liitu ähvardab kallaletungioht Hiinast.

„Pravda" hädahüüded annavad läänemaailmale selgepiirilise ülevaate ja kindlad tõendid, kust venelaste king pigistab. Kas ei ole nüüd saabunud aeg, kus läänemaailm peaks hakkama kavakindlalt ja süstemaatiliselt ära kasutama Hiina ja N. Liidu vahelist pinevat vahekorda ja Hiinaga tihedamaid sidemeid luues piirama N. Liidu maailmavallutamise ja edasitunge plaane? Eeldused, ja pealegi head eeldused, on selleks olemas. Vaja on ainult ettenägelikke ja suure kujutlusvõimega välispoliitikuid ja strateege, kes need eeldused ära kasutavad ning läänemaailma lahti raputavad detente poliitika varjudest.

K.A.

Separatism ei ole uus filosoofia

MARCUS VAN STEEN

(CANADIAN Scene) — On huvitav märkida, et praeguse Quebeci debati ajal paljud kommentaatorid leiavad, et separatism ei ole vanem kui 15 aastat ning sai oma alguse peaminister Lesage'i nõndanimetatud „vaikse revolutsiooniga." Tegelikult eksisteeris separatistlik liikumine juba konföderatsiooni loomise ajal ning see on tõusnud ja vajunud perioodide kaupa.

Quebec ühines konföderatsiooniga Sir George-Etienne Cartier'i juhtimisel, kes leidis, et Kanada prantslaste elustiili säilitamiseks on kõige paremaks mooduseks liituda teiste Briti territooriumidega Põhja-Ameerikas Suur-Britannia toetusel. Tal oli rahva enamuse toetus kuid leidus ka neid, kes olid teisel arvamisel, nende hulgas 1837. aasta mässu juht Louis Joseph Papineau.

Ehkki Papineau oli 1870. aastal 80. aastane, nõudis ta oma kõnedes, et Quebec lahkuks konföderatsioonist ja liituks Ühendriikidega.

Need seisukohad leidsid vähe toetust ning separatism ei mänginud Quebecis erilist rolli enne kui Papineau tütrepoeg Henri Bourassa läks tülli peaminister Laurier'iga suhete pärast impeeriumiga 1899. aastal. Erinevalt oma vanaisale leidis Bourassa, et liit Ühendriikidega ei lahenda seda küsimust. Tema veendumuse kohaselt tuli kaitsta ja edutada Kanada prantslasi. Samal ajal väitis ta, et Quebeci eraldamine ülejäänud Kanadast tooks kaasa nende prantslaste reetmise, kes elasid Atlandi provintsides, Ontarios ja lääneprovintsides. Bourassa poliitilises hoiakus ei olnud vaenu.

Ta nõudis kõigilt kanadalastelt koostööd, et ehitada üles tugevat ja iseseisvat riiki.

Ta peamisteks rünnakuobjektideks olid need, kes ootasid juhtnööre Inglismaalt või lootsid Ühendriikide abile ja toetusele.

Bourassa hääl oli Quebecis mõjuvõimas enne ja pärast Esimest maailmasõda kuid tol perioodil avaldas provintsis suurimat filosoofilist mõju Laval'i ülikooli ajalooprofessor Thomas Chapais, kes oli mõnda aega Quebeci provintsivalitsuses ka minister. Tema toetas Sir George-Etienne tõekspidamisi, arvates, et Kanada prantslaste tulevik peitub tugevas ja ühendatud Kanadas. Ta rõhutas, et Kanada prantslased on saavutanud Briti parlamentliku süsteemi ja British North America Act'i toetusel suure vabaduse ja kindlusetunde.

Nooremas ja radikaalsemas Montreali ülikoolis sattusid aga Chapais'i ja tema mõttekaaslaste mõõdukad seisukohad ühe ajalooprofessori ägedate rünnakute alla, kes kiiresti tõmbas endale noorema generatsiooni tähelepanu.

Professor Lionel-Adolphe Groulx oli 20 aastat Chapais'ist noorem ning märgatavalt erineva temperamendiga. Tema ei usaldanud põhiseadust ja parlamentaarset süsteemi. Ta apelleeris Kanada prantslaste tundeelementidele andes neile kangelased, keda austada ja vaenlased, keda vihata.

See oli Groulx, kes tegi noorest indiaanlaste sõjamehest Dollard des Ormeaux'ist kanada prantslaste sangari, mille tulemusena isegi üks pühadest nimetati tema nime järele. Ja see oli Groulx, kes oma ajaloolistes artiklites kinnitas, et Kanada prantslased on säilitanud oma keele ja usu ainult oma endi kangelaslike jõupingutustega, võideldes lakkamatult inglaste hävitamiskatsete vastu. Tema viimane töö, kahest köitest koosnev prantsuse Kanada ajalugu avaldati 1962. aastal, viis aastat enne ta surma.

Groulx ei propageerinud otseselt separatismi, kuid tema väited inspireerisid separatiste. Kui separatism ei olene professorite ja filosoofide õpetustest. Teatud erilised nähted tõusevad ja langevad peaaegu alati kaugemaleulatuvate sündmuste survel. Cartier pooldas Briti impeeriumi toetusele basseeruvat konföderatsiooni põhjusel, et prantsuse Kanada oli tol ajal liiga väike ja jõuetu omal jalul seismiseks. Groulx'i hoopis erinevad seisukohad aktsepteeriti põhjusel, et Kanada prantslased olid jõudnud veendumusele Quebeci suuruses ja tugevuses, mis oli garantiiks omal jalul seismiseks.

Ning kõigele muule lisaks on iseseisvuse liikumised läinud praegu moodi ja seda mitte ainult endistel koloniaalterritooriumidel. Baskide piirkond Hispaanias ning Bretagne Prantsusmaal nõuavad suuremat autonoomiat ning Korsika saar tahab iseseisvust. Shotimaa ja Wales on juba valmis Ühendatud Kuningriigist lahkuma.

Seetõttu ei ole see eriti üllatav, et Kanada prantslased tahavad oma erinevat kultuuri säilitada suvenäärse riigi raamides.

Kanada tulevik oleneb sellest, kuidas Quebecile sõbralikult tema õigusi korraldada.

Kommentaarid

Kes oli dr. Norman Bethune? Ta oli Ontarios Gravenhursti linnakeses sündinud kanada arst, kes hakkas varakult sümpatiseerima kommunistidele ning võttis arstina kommunistide poolel osa Hispaania kodusõjast ning siirdus hiljem Hiina kommunistide teenistusse, kus ta tegutses arstina Mao Tse-tungi armee juures ja teenis endale lõpuks välja hiina kommunistide kangelase tiitli. Ta suri Hiinas veremürgitusse. Kanadas oli ta peaaegu tundmatu.

Kes on dr. Norman Bethune praegu — see tähendab, milliseks on tema staatus kujunenud Kanadas nüüd aastakümneid pärast tema surma? Norman Bethune'ile on nüüd avatud tema sünnimajas Gravenhursti linnas mälestustahvel ja hiljuti otsustas Toronto Scarboro linnaosa koolivalitsuse planeerimiskomisjon nimetada ühe keskkooli dr. Norman Bethune nime järele. Temast on kirjutatud raamatuid ning tema elukäigust on valmimisel film. Lühidalt: dr. Norman Bethune ei ole nüüd mitte üksnes enam kommunistliku Hiina kangelane vaid temast on saadud üleöö Kanada sangar.

Meile kui kommunismi eest siia maale põgenenud Kanada kolmanda grupi liikmetele ei ole selge, millised on dr. Bethune teened Kanadale, et teda selliselt austatakse ja Kanada parimaks pojaks peetakse. Scarboro koolivalitsuse plaanikomisjoni koosolekul toonitati, et dr. Bethune on üks neid kanadalasi, keda välismaailmas laialdaselt tuntakse ning nähtavasti peeti sede üheks põhjuseks, miks tema nime tahetakse anda asutusele, kus sirguvad Kanada uued generatsioonid. Kuid kui näiteks mõnel kanadalasel oleksid olnud suured teened Hitleri Saksamaale ja ta oleks selle tagajärjel olnud üldiselt tuntud — kas ka talle oleks antud kangelase tiitel ja nimetatud mõni koolimaja tema nime järele? Vaevalt küll.

Sellised nähted panevad mõtlema ja tekib küsimus, kas siin on tegemist ignorantsusega või sihilikkusega. See küsimus on seda enam põhjendatud, et Scarboro koolivalitsuse plaanikomisjoni koosolekul räägiti küll sellest, et dr. Bethune oli ebamoraalne inimene, kuid keegi ei vihjanud asjaolule, et ta oli kommunist ja toetas rezhiimi, kes on muutnud kogu Hiina suureks vanglaks, kus kõik inimõigused on jalgade alla tallatud.

*

Okupeeritud Eestis ilmuv kultuuriministeeriumi ja loominguliste liitude häälekandja „Sirp ja Vasar" avaldas käesoleva aasta 1. aprilli numbris pikema artikli pealkirja all „Manuel Viiralt y Argote Tallinnas", milles mainiti, et Eesti pealinna on külastanud meie tuntud graafiku Eduard Wiiralti poeg, kelle ema olevat hispaanlanna Elena Argote. Nüüd on aga

(Järg. lk. 3)

Lugeja kirjutab:

Noorte Aasta

Eesti Gaidide Liidu ja Skautide Liidu Keskbüroode otsus välja kuulutada Noorte Aasta alates 1977. a. jüripäevast („Vaba Eestlane" — 21. 4. 77) tuli ebameeldiva üllatusena neile, kes usuvad ülemaailmsesse koostöösse ja kes panid palju lootusi 1978. aastaks plaanitsetud Noorte Aastale.

Eeltöödega selle aasta läbiviimiseks alustati 1976. a. ja nagu kõik vaba maailma eesti ajalehed teatavad, on kõikides maades vastavad toimkonnad moodustatud või on moodustamisel. See aasta oli mõeldud kõikidele eesti noortele, olenematult sellest missugusesse organisatsiooni nad kuuluvad. Noorte Aasta ideoloogilised eesmärgid on samad ja sellepärast oleks vältimatult vajalik olnud, et kõik noored ülemaailmselt ja üheaegselt seda aastat tähistavad, luues ühistele taotlustele rajatud sidemed kohapeal, teiste keskustega ühel mandril ja ülemere maadega.

Neil põhjusil on allakirjutanule mõistmata miks leidis meie skautlik liikumine vajaliku olevat kõiki gaide ja skaute teistest eraldada, kõiki noori hõlmavat ideed omistada ja juba käesoleval aastal välja kuulutada.

Selle sammuga kahjustati Noorte Aasta edukust ilmselt, sest enneaegne aasta tähistamine ühe organisatsiooni poolt kahjustab selle efektiivsust ja ettevõtet lõhestades lahutab väga aktiivse osa noortest ühisest ülemaailmsest üritusest. Arvestades meie järjest kahaneva aktiivsete noorte arvuga enamuses eestlaste keskustes, tuleb skautliikumise juhtide sammu lugeda negatiivseks nähteks, mis vanema generatsiooni „erakonnapoliitika" noorte tegevusse toob.

„Vaba Eestlases" äratoodud artikli raamides öeldakse, et Esto '76 vältel toimunud gaid- ja skautjuhtide konverentsil „peeti sobivaks" tutvustada eesti gaidluse ja skautluse tegevust laialdasemalt ja keskendada eesti ühiskonna tähelepanu sellele osale noorsootöös. Neid samu eesmärke taotledes kuulutas Austraalia Eesti Seltside Liit 8. jaanuaril, k. a. 1977. aasta eesti keele rääkimise aastaks Austraalias. Sellest otsusest kirjutasid kõik eesti ajalehed vabas maailmas. On ääretult kahju, et skautlikud keskliidud ei leidnud sobivaks Austraalia eestlaste ideed kasutada, mis oleks kahtlemata saavutanud samu tagajärge; oleks tugevdanud selle keele rääkimise aasta mõju ülemaailmselt, kuid samal ajal oleks vältinud 1978. aastaks plaanitsetud Noorte Aasta lõhestamist."

HELGA LOMP
Austraalia Eesti Seltside liidu abiesimees

Sõjad arengumail ja rahu Euroopas

STOKHOLM (EPL) — Stokholmis asuva Rahvusvahelise Rahu-uurimise Instituudi (SIPRI) juhataja Frank Barnaby väidab, et peamiselt arengumaades peetud sõdades on pärast aastat 1945 saanud surma sama palju inimesi kui Teises maailmasõjas.

Sõjad toimuvad Euroopast väljaspool. Sellepärast tekib Euroopas petlik julgeoleku ja rahu meeleolu. Konfliktid võivad aga laieneda ja puudutada ka Euroopat, eriti kui suurvõimud segatakse võitlustesse.

Sõdade tekkimises on suur osa rahvusvahelisel relvadekaubitsemisel.

Kuni aastani 1975 müüsid USA ja N. Liit kumbki kolmandiku maailmaturu relvadest, Inglismaa ja Prantsusmaa kumbki u. 10%. Viimastel aastatel on USA tähtsus relvakaubanduses tõusnud, see ulatub pooleni kogumüügist, N. Liidu osa on vähenenud 20%-le.

USA ja N. Liidu relvademüügi taga on ka poliitilise võimu taotlemise siht. Inglismaa ja Prantsusmaa müüvad välisvaluuta saamise sihiga.

Riik, kes müüb suuremal arvul relvi, saab oma relvad kätte odavamalt.

Kummalgi suurvõimul on oma liitlased, kes moodustavad ta poliitilised ja strateegilised tugipunktid maailmas. USA toetajateks, kes tugevasti relvadega varustatud, on näiteks Iraan, Brasiilia ja Lõuna-Korea. N. Liidu liitlased on Iraak. Süüria ja Kuuba, hiljuti olid selleks ka Egiptus ja India.

Oktoobrisõda Lähis-Idas näitas, et moodne sõda neelab kohutaval määral relvi.

Iga 40 minuti jooksul hävines lennuk, iga 9 minuti jooksul tank, iga päeva jooksul laev. Relvadeostjad on ikka enam olenevad relvade müüjast. Ainult suurvõim suudab sõja puhul varustada oma klienti relvadega.

President Carter katsub pidurdada relvademüüki USA-st. Ei ole aga teada, kas ta suudab oma kavatsusi läbi viia.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

23. ja 29. mail on valvearstiks dr. Peters, tel. 766-7611

Tallinna koolilaste joonistuste näitus Brooklynis

Nõuk. Vene propaganda raamides toimus Long Islandi ülikooli Brooklyni keskuses, Flatbush Ave. ja DeKalb Ave., Tallinna koolide õpilaste graafiliste tööde näitus. Esitatud olid tööd lastelt 8 kuni 14 aasta vanuses. Näitusele pääs oli maksuta ja see kestis 17. maini. Ametlikus teadaandes oli märgitud, et väljapanekud on pärit „Eesti pealinnast Tallinnast" (Tallinn, capitol of Estonia).

Eestlaselt rööviti Seabrookis raha

Nädalapäevad enne ülestõusmisepühi rööviti Tiiu Kederilt käekott kahenädala palga ja dokumentidega. Tiiu töötab Bridgetonis Farmers ja Merchants pangas ja oli töö lõpul koju minemas. Parkimisplatsile tulid talle järele kaks noort musta poissi, kes lükkasid ta pikali ja jooksid käekotiga minema. Dokumendid saadi hiljem kätte, kuid raha jäi kadunuks.

TOETAGE MEIE VABADUSVÕITLUST

oma panusega

EKN-ule Kanadas!

958 Broadview Ave., Toronto 6, Ont.

EERIK PURJE

KINDLUSTUSBÜROO

Kõik kindlustusliigid

958 Broadview Ave., Suite 203

Toronto, Ont. M4K 2R6

Tel. 461-8939

JAAN ALMER

KATUSETÖÖD

Tel. 699-5295

Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates

H. KIRIK Insurance Agency

KINDLUSTUSED

23 WESTMORE Dr., Suite 200 Rexdale, Ont. M9V 3Y7

Tel. 745-4622

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

seiganud, et tegemist on „Sirp ja Vasara" omapärase aprillinaljaga, kuna ajalehe 1. aprilli numbris mainiti väikese kirjaga kusagil tagaküljel, et „Viiralti poja" artikkel ei vasta tõele ning on paigutatud lehte „aprilli tegemiseks".

Kodumaal on nähtavasti okupatsiooni ajal kadunud inimestel ka sündsuse ja pieteeditunne ning „Sirp ja Vasara" toimetajate hulgas ei leidnud nähtavasti sellist meest või naist, kes oleks taibanud, et selline nali on sündmatu, ebataktiline ja vulgaarne meie suurima kunstniku nime ümber.

Kuid lõppude-lõpuks — kas ei ole kogu nõukogude ajakirjandus üks suur aprillinali?!

AMI

ESTO '80 eeltööd kolmes sektsioonis

Ürituste raamkava tuleb arutusele 31. mail

STOKHOLM (EPL) — 1980. aasta eestlaste maailma-ürituse nimeks jääb „Ülemaailmsed Eesti Päevad 1980 Rootsis" — rootsi keeles vastavalt „Esternas Världsfestival 1980 i Stockholm". Töönimetuseks-lühendiks on ka seekord ESTO-80. Nii otsustas ülemaailmsete Eesti Päevade peakomitee juhatus 2. mail Eesti Majas toimunud koosolekul, kus arutati küsimusi ja tööülesandeid.

Kuna nii ulatusliku ürituse läbiviimisel omab hästi väljakujundatud organisatsioon olulist tähtsust, tuleb see algusest peale üles ehitada nõnda, et ta tõesti võimeline oleks oma ülesannet eduka täitma.

Varasemad kogemused on näidanud, et ettevalmistuste lõppfaasis võib kaduda ülevaade eritoimkondade tegevuse üle, mis põhjustab segadust ja paralleelset tööd.

Selle vältimiseks otsustas juhatus koondada peakomitee toimkonnad kolme sektsiooni abiesimeeste juhtimisel.

Sektsioon A haarab üritused rahvusliku kultuuri alalt. Siia kuuluvad esinemised väljaspoole nagu laulupidu, liikumispidustus, mille korraldavad Ernst ja Ingrid Idla, rongkäik, kirikud, kirjandus, kunst, muusika ja teater. Sektsiooni juhatajaks on Aksel Mark ning tema sekretäriks Marie Tui.

Sektsioon B koondab erigruppi noorte üritused, spordivõistlused ja peod Ivar Paljaku juhtimisel. Sektsiooni sekretär on Epp Anderson.

Sektsioon C Leo Karupää juhtimisel on teenindussektor. Sellesse kuuluvad majandusmehed, juristid, ürituste ruumide ja väliskülaliste majutamisvõimaluste eest hoolitsejad, väliskülaliste vastuvõtjad, eriürituste koordineerijad jne. Sektsiooni sekretär Anne-Liis Raud.

Juhatuse lähemas töökavas on nende sektsioonide tööle rakendamine. Juhatajad kutsuvad oma sektsioonid kokku mai kuu jooksul.

Toimkondade juhatajad esitavad oma ürituste esialgse raamkava koos majanduslik kalkulatsiooni ning ettepanekuga vajalike ruumide suhtes.

Samal ajal algab toimkondade moodustamine.

Juhatusse kuuluvad peale esimehe Richard Norvelli, abiesimehed Leo Karupää, Aksel Mark ja Ivar Paljak, peasekretär Alur Reinans, peakomitee sekretär Alfred Põldma, laekur Herbert Iir ja PR-juht Albert Meerik.

31. mail tuleb kokku peakomitee koosolek, kus arutusele tuleb ürituste esialgne raamkava. Pärast koosolekut avaldatakse üleskutsed ajakirjanduses ning kui võimalik reserveeritakse ruumid suuremateks üritusteks.

Juriidiline toimkond koostab ESTO-80 statuudi ja esitab peakomiteele 1. augustiks. Toimkonnad ja sektsioonid koostavad täpsema raamkava üritusteks ning ülevaatliku töökava oma tegevuseks kuni ESTO-80-ni. Esitavad ühtlasi majandussektsioonile vajalikud andmed eelarve koostamiseks.

Septembris on kavandatud peakomitee koosolek, kus majandussektsioon esitab põhimõtted ESTO-80 majandamiseks koos ülevaatliku eelarvega.

Algab kohalike toimkondade moodustamine sooviga, et eriorganisatsioonid aegsasti informeeriksid peakomiteed oma ESTO-80 raamides kavatsetud kokkutulekutest ja eriüritustest.

ESTO-80 statuudi kehtestamiseks ning ürituste raamakava ja majandusplaani kinnitamiseks otsustas organisatsioonide koosolek uuesti kokku tulla.

III Eesti Org. kongress 1975 otsustas pidada järgmise kongressi märtsis-aprillis 1978. Vahepeal on esile kerkinud soov, pidada see kongress ESTO-80 raamides Ülemaailmsete Eesti Organisatsioonide kongressina. Kongressikorraldav toimkond on sellepärast pöördunud ankeediga organisatsioonide poole, nende arvamise ärakuulamiseks, kuid ei ole veel oma otsust langetanud.

Kui kongress otsustatakse korraldada kevadel 1978, on võimalik käsitleda selle raames ka ESTO-80 küsimusi.

Neil eeldustel otsustas juhatus viia küsimuse peakomitee koosoleku ette. Kui peakomitee pooldab organisatsioonide koosoleku edasilükkamist 1978 märtsi koosolekute ajale, tuleb lasta organisatsioonidel otsustada see küsimus kirjaliku hääletuse teel.

FINN HOME BAKERY & DELICATESSEN

281 DANFORTH AVE. TEL. 463-3331

Soome pagarisaadused — kardemonisaiad, struudelid, soome tordid, kõpsised. Lihapirukad.

Soome rukkileib

EUROOPAMAITSELISED JUUSTUD, KALAKONSERVID, DELIKATESSID

Suvised äri lahtioleku-ajad: teisip., kolmap., neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 8.30—2. Esmasp. suletud.

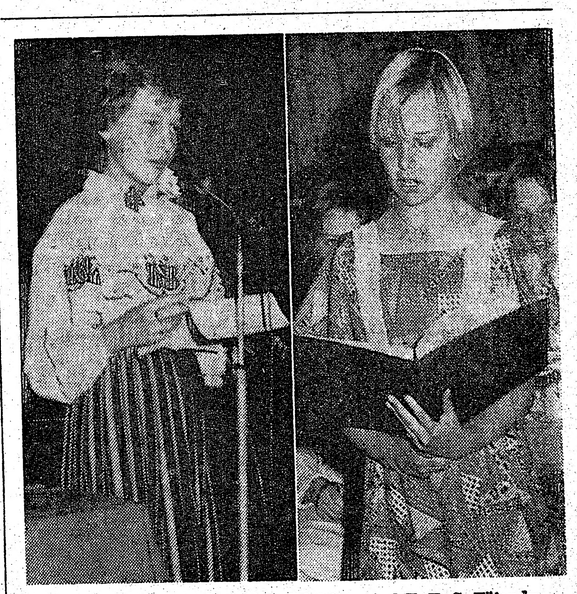

Kaks noort kõnelejat eelmisel nädalal peetud T. E. S. Täienduskooli aktusel. Vasakult lõpetajate poolt kõneleja Ellen Valter ja paremal palvuse pidaja Mia Tein. Foto: J. Kreitis

Eestlaste uus matusepaik York'i surnuaial

Matusepaigale rajatakse leinamüür urnide paigutamiseks

Toronto eesti Vana Andrese kogudus on koguduse liikmetele välja saatnud ringkirja, milles muu informatsiooni osas tehakse teatavaks, et kogudus on varunud eestlastele matmiseks uue sektsiooni York'i kalmistul, mis asub otse üle tee vana sektsiooni vastas. Kalmistu juhatuse nõusolekul püstitatakse sinna ka leinamüür urnide paigutamiseks ning püstitatakse sinna kivist kantsel kalmistupühade puhuks.

Ringkirjas tehakse teatavaks, et koguduse vanas osas York'i kalmistul on hauakohad väljamüüdud ja uues osas on veel ainult mõned hauakohad saadaval. Samuti hakkavad Mt. Pleasanti kalmistu eesti osas hauakohad lõpule jõudma.

Seda arvestades võttis koguduse juhatus kontakti Toronto kalmistute peadirektori Howard Clark'iga ning nende kontaktide tulemusena reserveeritigi eestlastele uus kalmistu osa York'i kalmistul.

mille arhitektuurilise kavandi väljatöötamise usaldas koguduse juhatus arh. Eneri Taul'ile. Uue osa valmissaamist on oodata sügisel.

Puudutades suuremaid sündmusi koguduse elus, mainitakse ringkirjas, et Johannes Teder on oma testamendis määranud 2000 dollarit Vana Andrese kogudusele. Edasi mainitakse, et koguduse liige Endel Reinas kavatseb koguduse juurde puhkpillide ansambli loomist ja palub kõigil asjasthuvitatuil endaga kontakti võtta telefonil 445-1054.

Ringkirjas tuletatakse koguduse liikmetele ka meelde, et tuleval aastal pühitseb Vana Andrese koguduse oma kiriku 100 aastast juubelit.

Sel puhul toimub pidulik jumalateenistus 5. märtsil kell 11 hommikul, mis filmitakse CBC televisioonisaates nädal aega hiljem pühapäeval, 12. märtsil, kell 11 hommikul.

MÜÜA

aknasse monteeritav

ÕHUJAHUTAJA

Suurus 16000 BTU

Paras suurus väikesele majale

Helistada tel. 225-3949

Suri Emilie Simenson

Vinelandis, N.J. suri 27. aprillil Emilie Simenson, 83 a. v. Kadunuga lahkus meilt üks E.V. välisministeeriumi kauaaegseid teenistujaid, kes töötas selles asutuses E.V. algaastaist alates, olles tunnustatud ekspert eriti prantsuse keele alal. Kadunu oli E.V. välisteenistujate peres ainus naine, teenides 1. sekretäri teenistusastmesse. Kolmekümnendatel aastatel oli ta atasheeks E.V. saatkonnas Pariisis, kust 1937 viidi üle E.V. Stokholmi saatkonna koosseisu. 1938 kutsuti ta Tallinna, keskasutuse juurde. Seal tabas teda Vene okupatsiooniga sama saatus, mis teisigi kaasmaalasi. Õnneks jäi ta küüditamata. 1944 asus kadunu põgenikuteedele, mis nüüd lõppesid Vinelandis, N.J.

Emade aupäev Hamiltonis

HAMILTON (VE) — Hamiltoni E.S. Täiendus- ja Pühapäevakooli traditsiooniline emadepäev ja kooli lõpetamise aktus toimus 8. mail kiriku all saalis. Emadele oli gaidide poolt metsalilledest kimbuke, mille kinnitasid rinda hellakesed Linda Ploom ja Kristina Laurimaa ja väike õrnake — Tiia Ploom ,tänuks emadele vaeva ja armastuse eest.

Aktuse avas palvusega abipraost T. Nõmmik ning Anna Gerasimchuk avasõnas tervitas kõiki vanemaid, omakseid ja noorte sõpru. Järgnevalt kogunesid õpilased lavale ja esitasid 4 koorilaulu — „Kevade tulek", „Kukku, sa kägu", „Jaan läeb jaanitulele" ning „Kallis emakene". Deklamatsiooni „Emadepäevaks" esitasid ladusalt Kristiina Laurimaa, Linda Ploom ja Ellen Randoja. Allan Himmalt oli luuletus „Kevade on tulnud" ja flöödil mängis Karin Randoja „Kolm eesti viisi", Thomas Laurimaa esitusel „Meie kell". Järgnes väike episood Vargamäe elust, tegelasteks: Ingrid Randoja, Karin Randoja, Ants Kalm, Anna Gerasimchuk, Karl Tera ja Arne Jõgi.

Külakosti Torontost tõi prl. Miller paari klarneti soologa nii aktusel kui ka jumalateenistuse kaunistuseks.

Pärast lühikest vaheaega esitati hästi lühinäidend noorema grupi poolt „Kevadpidu metsas", millele huvitavad kostüümid olid meisterdanud noored õpetajad — Piret Aasa ja Merike Koger. Näidendi tegelasteks olid: Kristiina Laurimaa, Linda Ploom, Ellen Randoja, Allan Himma, Thomas Laurimaa, Tiia Ploom, Swan Till, Toivo Pallop, Linda Sukk, Diana Sukk, Tammy Till.

Järgnes aktuse põnevam osa — auhindade jagamine tehtud töö eest aasta jooksul. Kuna sel aastal 6. klassi lõpetajaid ei olnud, said 5. kl. parima lõpetaja auhinnad Ants Kalm ja Ingrid Randoja, samuti Eesti Seltsilt kinnised ümbrikud. 3. kl. parim Arne Jõgi, 2. kl. parim Linda Ploom, 1. kl. parimad Allan Himma ja Thomas Laurimaa. Kõik auhinnad olid huvitavad raamatud. Lasteaed on väike, ainult 3 õpilast, ja igaüks — Linda Sukk, Tiia Ploom ja Swan Till — sai mälestuseks raamatu. Need kolm noort võivad juba sügisel astuda 1. klassi, kuna noorem rühm — Toivo Pallop, Dianne Sukk ja Tammy Till — jäävad edasi lasteaeda keeletarkust uurima.

Õpetajaid — juhataja pr. I. Tamm, pr. Randoja, prl. P. Aasa ja M. Koger — tänati tehtud töö eest ja sooviti ilusat suvepuhkust kõigile.

Hamiltoni Eesti Võitlejate Ühingu laekuri L. Ploomi poolt anti üle ka summa koolitöö toetuseks. Lõppsõna oli Karin Randojalt ja ettekanneterohke aktus lõppes ühislauluga „Ema süda".

Eesti sopran Riia ooperis

Riia ooperiteatri sopran, eestlanna Solveig Raja on alles aasta Eestist ja „Estoniast" ära ja nimetati juba Läti teeniliseks kunstnikuks.

Ta debüteeris Riias Liisana Tshaikovski ooperis „Padaemand".

Läti keeles on talle usaldatud juba vastutusrikkaid osi maailmakuulsates ooperites „Traviata" (Violetta), „Tannhäuser" (Elisabeth) ja Läti helilooja Zilinskise ooperis „Puhul, tuul!"

(V)

Lääneranniku päevade eelharjutus

Esimene suurem harjutus Lääneranniku Eesti Päevade kava täitmiseks peeti Seattles aprilli viimasel päeval. Koos olid koorid ja rahvatantsijaid Portlandist, Vancouverist ja Seattlest. Kohal olid ka üldjuhid dr. E. Ruus laulukooride juhina ja Veera Õunapuu rahvatantsude alal, mõlemad Vancouverist. Sama päeva õhtul toimus Seattles noorte pidu, mis oli rohke osavõtuga.

Lääneranniku Eesti Päevad peetakse 1.—15. juulini Vancouveris.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

Maksab Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
Aastas	$28.—	$30.—
Poolaastas	$14.50	$15.50
Veerandaastas	$ 8.—	$ 8.50

KIRIPOSTIGA

Kanadas:		USA-s:
Aastas	$46.—	$51.—
Poolaastas	$23.50	$26.—
Veerandaastas	$12.50	$14.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: Aastas $60.—, poolaastas $30.50, veerandaastas $15.50

Aadressi muudatus 30 senti. Üksiknumbri hind 35 senti.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või posti rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:

VABA EESTLANE

P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „....." .....

..... 197..... Tellimise katteks lisan $ ..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

.....

.....

(Järg. lk. 3)

ARMAST ABIKAASAT, ISA, VANAISA, VENDA JA SUGULAST

EFIMI KAUBER'it

sündinud 27. septembril 1908 Pühalepa vallas, Hiiumaal
surnud 21. mail 1977 Torontos

mälestavad sügavas leinas

abikaasa JÄRTA
tütar LEHTA perekonnaga
tütar LEILI pojaga
vend ARTEMI perekonnaga Rootsis
vend TEODOR perekonnaga Rootsis
vend ARSENI perekonnaga Eestis
SUGULASED Eestis
ALINE GREENBAUM Torontos

Kuigi meist Sa lahkud —
tea, me keskele Sa jäid.
Muld ei suuda matta,
mälestust Sust hääd.

Sinu armastus elab igavesti!

Kirstupanek kolmap., 25. mail kell 8 õ. Murray E. Newbigging matusemajas.
Ärasaatmine Peetri kirikust neljap., 26. mail kell 10 homm.

KALLIST KAUAAEGSET SÕPRA

EFIMI KAUBER'it

mälestavad leinas

LINDA ja ÜLO VILLMÄE
MATTI VILLMÄE
ROODE LIIKANE

HEAD PEREKONNASÕPRA

EFIMI KAUBER'it

mälestavad kurbuses

ALMA
ANNE
KARL
MEA, HELMUT ja lapsed
KOIDULA, RIFARD ja lapsed
HELLE, JOHN ja NANCY

Puhka rahus!

---

20. MAIL S.A. LAHKUS IGAVIKKU MEIE SÕBRALIK JA AKTIIVNE KLUBILIIGE

EFIMI KAUBER

Mälestavad vaikses leinas ja kaastundes perekonnale

TORONTO EESTI ÕNGITSEJATE JA JAHIMEESTE SELTSI JUHATUS JA LIIKMESKOND

ARMAST HEAD TUTTAVAT

KALJO LAANEMETS'a

mälestavad leinas

LINDA ja ENN

HEAD JA ARMAST SÕPRA

EFIMI KAUBER'it

mälestavad sügavas leinas

MEINHARD KUBJA abikaasaga
JAAN RUUT abikaasaga
ALEKS TRUUMAN perekonnaga

Puhka rahus!

UNUSTAMATA HEAD ARMAST EMA, KASUEMA, VANAEMA JA TÄDI

HELENE VEEVO't

neiuna Post
sündinud 28. mail 1893 Hiiumaal
surnud 19. mail 1977 Hiiumaal

mälestavad valuses leinas

poeg KALLE perega Kodu-Eestis
kasutütar AIVI abikaasaga Kanadas
MILVI TRUUMAN perekonnaga Kanadas
SILJA ÕUNAPUU perekonnaga Kanadas
SUGULASED Rootsis ja kodumaal

Tähtede taga,
kord koidab Sul
Taevas!

Angerjamaime Eesti veekogudesse

Pariisist saabus erilennukil Moskvasse üle kahe miljoni klaasangerja, millest 600.000 paigutati kohe Tallinna lennukile. Tallinnast viidi angerjamaimud autodega mitmesse Eesti veekogusse.

KALLIST

EFIMI KAUBER'it

mälestavad leinas

MARE ja HEINS

Agnes Ämjärv-Oissar

Sündinud 19. veebruaril 1909 Jõhvis
Surnud 18. mail 1977 Tallinnas

Leinavad Kanadas

ELLI
ALBERT ja
BENITA perekondadega

HEAD SÕPRA

EFIMI KAUBER'it

mälestavad

HERNI ja LAINA METSALO

Suurim tänu kõikidele, kes minu armsa abikaasa

ARNOLD TAMBOOM'i

kirstupanekust ja viimsele puhkepaigale saatmisest osa võtsid, teda rohkete lillede ja leinakuulutustega mälestasid.

ANITA TAMBOOM

● Portlandis, Oregonis on tegutsemas „Toastmasters Club", kus Metro East divisjoni abiesemeheks on eestlanna Evi King. Kutselt on ta medical technologist, olles linnas Emanuel haiglas laboratooriumi õise vahetuse järelvalvajaks. Ta on ka oma kutseala ühingu Portlandi ringkonna presidendiks. Portlandis oli Toastmaster Club osakonna ellukutsujaks eestlasest insener Valetin Alver.

● Stokholmis tähistas 29. apr. 75 a. sünnipäeva prof. dr. Teodor Künnapas. Juubilar, kes on psühholoog, töötab täie tööjõuga Stokholmi ülikoolis, on seal väljaantava teadusliku ajakirja toimetaja ja USA-s väljaantava teadusliku ajakirja abitoimetaja, peab loenguid ülikoolis doktorantidele ja on aktiivne mitme eesti organisatsiooni juhatustes.

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director

723 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8092

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 106 aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
467 Sherbourne St., Toronto 5, Ont.
Telefon 924-1408

ARMAST SÕPRA

THERESE KOLT'i

sündinud 9. märtsil 1896 Rakveres
surnud 18. mail 1977 Espanola's

mälestavad leinas

perekond HERMAN LAOS
perekond JÜRI WALLNER

KIRIKUD

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
10 Lamport Ave. Apt. 307
Toronto 5, Ont. M4W 1S6
Tel. 961-8391
„VABADUSE KUULUTUSE"
raadiosaated igal pühapäeval kell 3—3.30 p. l. WHLD 1270 kc.

Pühap., 29. mail kell 10.15 homm. PÜHAPÄEVAKOOL. Kell 11 NELIPÜHI JUMALATEENISTUS. Kõneleb K. Raid, segakoor, külalised. Kell 6 õ. kõneleb K. L. Marley, pillikoor.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allmaajaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich,
112 Fallingbrook Rd.,
Scarborough, Ont.
Telefon 698-7977 või 766-7853.

Nelipühal, 29. mail on JUMALATEENISTUS kell 1.30 p.

Kolmainu-jumala pühal, 5. juunil on jumalateenistus kell 1.30 p.

Käsitööringi koosolek on esmasp., 6. juunil kell 6.30 õ. kiriku saalis.

Õpetaja kõnetunnid on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8 kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

EESTI EV.-LUTERI USU PEETRI KOGUDUS TORONTOS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto
M4P 2L1. Kiriku tel 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto
M4N 1L8 tel. 483-4103

PÜHAPÄEVAKOOLI LÕPUAKTUS laupäeval, 28. mail kell 3.30 p. l. kirikus. Järgneb koosviibimine kavaga all saalis.

KOGUDUSE VÄLJASÕIDU JUMALATEENISTUS nelipühal, 29. mail kell 11 hommikul Jõekääru Metsakirikus. Laulab pühapäevakooli koor Margit Viia juhatusel. Mängib Vaimulik Orkester Inga Korjus'e juhatusel. Einelaud koguduse naisringi korraldusel. Hiljem spordimänge.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
Tel. 461-2077
562 Jones Ave., Toronto 6, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.,
Toronto 6, Ont.
Tel. 463-6223

Pühap., 29. mail kell 11 homm. NELIPÜHA JUMALATEENISTUS, kõneleb jutl. K. L. Marley teemal: „MIKS KÕIKI PALVEID EI KUULDA?" Esinevad noored, laulab segakoor.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church, 45 Davenport Rd.
Jutlustaja H. Rüdmik
P. O. Box 234, Toronto 18, Ont.
Tel. 233-5390
USUSÕNUMI RAADIOJUMALATEENISTUSED igal pühapäeval, homm. kell 9.30—10.00 lainel CHIC-790 kc.

Raadiojutluse teema 28. mail: „NELIPÜHI VÄGI".

Laup., 28. mail kell 7 õ. PIIBLITUND. Kõneleb dr. M. Leesment.

Pühap., 29. mail kell 3 p. l. NELIPÜHA JUMALATEENISTUS. Laulu-ettekanded, jutlustab H. Söderholm.

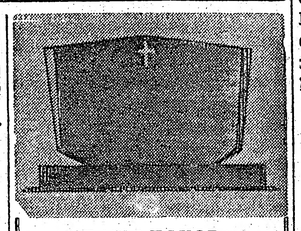

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
(Davisville & Eglinton vahel)
487-2147, õhtuti 447-1206
Nigul Virro

Seedriorul müüa talvekindel keldriga

SUVEMAJA

Küsida telef. 632-3713
Kirjalikult: 1056 Brant St.
Burlington, Ont. L7R 2J9
EVALD TUTSU

MOODNE SUVILA

„Jõekäärul" uurimiseks, perioodiliselt, ka tubadena. Mugavusi.
Tel. 488-8533

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
"INSURANCE"
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Luteri kirik, (Bloor ja Indian Rd.)
Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2. Tel. 483-2478.

Pühap., 29. mail kell 5 p. l. NELIPÜHA JUMALATEENISTUS. Jutlustab piiskop K. Raudsepp.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on teisipäeviti kell 6—7.30 õpetaja kodus. Muul ajal kokkuleppel.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
Carltoni ja Jarvise nurgal
Õpetaja Andres Taul
17 Frank Cresc.
Toronto 176
Tel. 656-5248, kirik 923-5172

Pühap., 29. mail kell 11 homm. PIHIPÜHA. Laulab koguduse segakoor Jaak Kiviku juhatusel. Armulaud leerilaste vanematele, vanavanematele, vaderitele ja tuttavatele.

Pühap., 5. juunil kell 11 homm. LEERIPÜHA. Solistid Irene Loosberg ja Liina Purje.

Õnnistamisele tulevad: Eda Ader, Valve Aloe, Malle Jürima, Ene Kirsipuu, Evelyn Kubu, Silvia Lents, Lili Loorand, Linda Niit, Tiina Norheim, Kai Sillaste, Silvi Terts, Merike Toomes, Emma Ungurs, Karen Vesk, Madis Jürima, Erik Kivi, Peeter Käärid, Heino Lents, Peeter Paunic, Regan Allandi, Mihkel Tombak ja Karl Virkus.

ÕPETAJA KÕNETUNNID igal teisipäeval ja neljapäeval kella 6—8 õhtul kiriku käärkambris.

Eesti Pensionäride Klubi sai uue esimehe

Eesti Pensionäride Klubi aastakoosolekul möödunud neljapäeval Toronto Eesti Majas valiti klubile uueks esimeheks Frieda Terts, kuna senine esimees Elfriede Loosberg keeldus edasi kandideerimast. Juhatus valiti endises koosseisus tagasi ning kinnitati klubi aruanded, tegevuskava ja eelarve..

Rahalise aruande juures selgus, et klubil tuleb pidada üksikasjalist arvepidamist valitsuselt saadud 11.505 dollarilise toetussumma kasutamisel ning esitada selle kohta täpsed aruanded.

Valitsuse toetust on võimalik kasutada ainult antud eeskirjade kohaselt ning näiteks ei saa selle summa arvel korraldada väljasõitusid.

Esimehe kohalt lahkunud Elfriede Loosberg on tegutsenud kaheksa aastat Pensionäride Klubi juhatuses, sellest kolm aastat esimehena. Ta jääb klubisse aktiivselt edasi tegutsema sotsiaalringi juhatajana. Talle avaldati tõsist tänu tehtud suure töö eest.

Koosolekul mälestati ka aasta jooksul manalasse varisenud klubi liikmeid, kellede arv oli sel aastal erakordselt suur — 22 isikut.

Cantate Domino taevaminemispüha kontsert

Taevaminemispüha puudub siinse maa kalendris. Ometi oli see Eestis varem väga suur püha ja tähtis osa kristlikus kirikuaastas, kuna sellega sai täis Kristuse maapealne tegevus. Et jälle tähelepanu suunata sellele pühale oli juba teist korda Peetri koguduse segakoor Cantate Domino korraldanud sel puhul taevaminemispüha kontserdi. Kaunil ja soojal õhtul oli kirikusse kogunenud arvukas pere vaimuliku muusika sõpru, kes said kauni kunstielamuse võrra rikkamaks.

Cantate Domino laulis Charles Kipperi juhatusel esimeseks J. Tamverki „Õhturahu", millele järgnes U. Kasemetsa poolt koorile loodud motto ja J. S. Bachi „Julged on siis lambad", ainult naishääled laulsid vana kirikuviisi „Nüüd tõstke hääled kõlavad" ja koor G. F. Händeli „Nüüd tõstke pead".

Teises osas esitas koor A. Virkhausi „Ma tõstan silmad üles", kus koorisolisti osa laulis Elna Libe, järgnesid A. Topmani „Püha", E. Leppäneni „Palve" ja J. Hiobi „Ole ustav surmani".

Kolmandas osas oli kolm Kaljo Raidi laulu, „Psalm 1", „Hõõgamine" ja „Sest mina tean". „Hõõgamine" oli ääretult helisev ja müüriline helimaaling, viimane aga usujulgete tunnistuslik manifest, mille koor ka suure vaimustusega esitas. Nende vahel C. Kipperi „Jehoova koda" ja viimasena G. F. Händeli hümnlik „Halleluuja". Orelil oli kaastegev Inga-Pia Korjus.

Teise ja kolmanda osa vahel oli õp. O. Puhmi lühem palvus, kus ta käsitles taevaminemispüha sündmust ja laulu osa vaimulikus elus.

C. Kipper on koori harmooniliseks muusikaliseks grupiks vorminud. Kui veel suudetakse meeshäälte osas lisajõude saada, jõuaks koor ka neist kohtadest üle, kus vähesed meeshääled veidi üksikuina pidid tervet häälegruppi kanda. Koor aga on suutnud omale hea taseme saavutada ja leidnud koha Toronto eestlaste hulgas vaimuliku muusika viljelejana, kus C. Kipperi oskuslikkus ja tööind tagavad jätkuva edasimineku.

Õiendus

„Vaba Eestlases" nr. 38, 19. mai numbris kus on toodud T.E.S. täienduskooli lõpetajate nimed, on sattunud eksitus. Kiitusega lõpetajaks on Arne Luht, mitte Lukk nagu eksikombel märgitud.

Walter Johansonile ametirist

Advent Luteri kirik Willowdales korraldab äsja Waterloo Luteri Seminari lõpetanud usuteadlase Walter Johansoni austamiseks piduliku jumalateenistuse koos armulauaga. Jumalateenistus leiab aset 5. juunil, k. a. kell 11 hommikul, Advent Luteri kirikus, 2800 Don Mills Road Willowdale (põhja pool Sheppard Avenued).

Jutlustab Walter Johanson ja laulab koguduse koor. Pärast jumalateenistust on kohvi kiriku seltskondlikes ruumes. Kõik on kutsutud!

Hans Walter Johanson sündis 28. jaanuaril 1951. a. Sydneys, Austraalias. Ta on tuntud pedagoogi, kadunud professor Hans Johansoni poeg. Usuline treening algas Toronto Peetri kiriku pühapäevakoolis ja leericelsete rühmas. Astus Waterloo Luteri Ülikooli, mille lõpetas B. A. kraadiga kiriku muusika ja religiooni ja kultuuri alal a. 1973. Samal aastal astus Waterloo Luteri Seminari usuteadust õppima. Lõpetas sel kuul M. Div. (Master of Divinity) kraadiga. Akadeemiliselt kuulub EUS perre. Oma prooviaasta sooritas Winnipegi Markuse kirikus. On jutlustanud mitmes eesti kirikus kogu Kanada ulatuses ja momendil teenib Vancouveri Peetri koguduses, olles ühtlasi ka Sinodi, Toronto ja Vancouveri Peetri koguduse stipendiaat.

Kõigile eesti tütarlastele

Eesti gaidid ja skaudid korraldavad eeloleval suvel 16.—24. juulini suurlaagri „Kotkajärve-77", kuhu on ka USA eesti noored palutud. On jälle loota toredaid metsapäevi Kanada eesti skautlike noorte kohtumispaigas. Ühenduses Noorte Aastaga on käesolev üleskutse kõigile eesti tütarlastele 7—18 a. vanuses, kes veel ei kuulu gaidide peresse, kuid tahaksid osa võtta laagrist. Selleks tuleks kirjutada Eesti Gaidide Maleva üksikgaidide juhile aadressil: Saima Varangu, 6497 Corwin Cr., Niagara Falls, Ont. L2G 2L9. Gaid, nn. üksikgaid, on võimalik olla ka kirjateel. Kirjutada võib nii eesti kui inglise keeles. Kirja teel tutvutakse enne laagrisse minekut vajalike oskuste ja teadmistega. Kui siiani polnud kauguste või muude põhjuste pärast võimalik gaidimängu kaasa mängida, siis nüüd on vaja ainult kirjutada ja avanebki uus sõprusring kaunil Kotkajärvel.

Palume kõiki organisatsioone ja seltse seda üleskutset oma liikmeskonnas teatavaks teha.

EESTI GAIDIDE MALEV KANADAS

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8
Tel. 466-1951 või 466-1502
Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstkäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahktööd, puunikerdused, keraamika.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

SWEDISH FURNITURE HOUSE

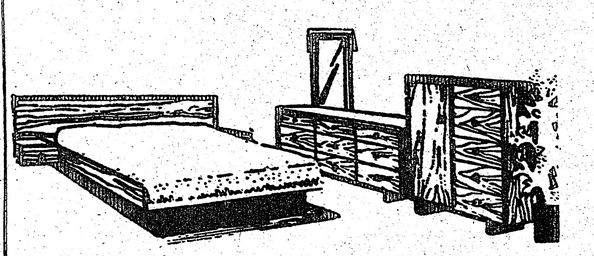

SUUR SKANDINAAVIA MÖÖBLI VÄLJAMÜÜK

Riiulid, magamistoa-, elutoamööblid, lambid jm.

Avatud: esmasp.-reedeni 9—9, laupäeval 9—6

Astuge sisse ja vaadake ringi!

Nolte

SWEDISH FURNITURE HOUSE
495-6016

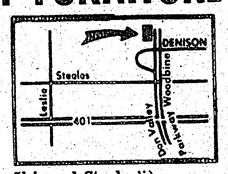

7498 Woodbine Ave. (½ miili põhjapool Steeles'i)

H. KIVI
INCOME TAX & INVESTMENT CONSULTANT
TEL. 759-3588
50 MUNSON CR. SCARBORO, ONT.

Kingad Lääne-Saksamaalt ● Tel. 533-8122
Prantsusmaalt, Austriast
Naiste ja meeste kingad.
Ekstra laiad suurused,
ka jalatoega
Patacsi Shoe Salon
480 Bloor W., Toronto 4, Ont.

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII
võtab tellimisi vastu alumiinium uste, akende ja välisseina katete tööde peale (aluminium siding). Neljas värvis alumiiniumist veerennid ilma jätkudeta (ühes tükis). Tasuta hindamine. Töö kiire ja korralik.
H. OSSO, tel. 884-4558 ja 832-2238, Richmond Hill, Ont.
Met. lic. nr. B 888

MEIE ÄRI SUVISED LAHTIOLEKU AJAD:
esmaspäeviti suletud.
teisipäeval ja kolmapäeval 8—6,
neljapäeval 8—7, reedel 8—8,
laupäeval 8—2.

Äri avatud neljapäeviti kella 7-ni ja reedeti kella 8-ni õhtul, et võimaldada suvilasse sõitjaile sisseostude tegemist.

Tellige meie suitsusinki ja -kalkunit suvilasse kaasa võtmiseks ja pidulaudadele.

VIKING FOODS & IMPORTS

133 LAIRD DRIVE, TORONTO M4G 3V5 TELEFON 425-0450

Kunstimuuseumi hoone otsingud jätkuvad

Eesti Kunstide Keskuse volinike juhatuse koosolek toimus teisipäeval, 17. skp. Eesti Majas esimehe Ilmar Heinsoo juhtimisel, et arutada keskusele vajaliku Eesti Kunstimuuseumi hoone saamise küsimust. Moodustati komisjon, kelle ülesandeks jääb küsimuse igakülgne läbitöötamine, olemasolevate ostuobjektide ja nende tsoonimisprobleemide vaatlemine, vajaliku kapitali leidmise mooduste selgitamine, kui ka võimaliku maja majandamisprogrammi läbitöötamine. Komisjoni valiti: Stella Kerson, Maie Landra, Arved Pedjase, Johan Saarniit ja S. Veidenbaum. Komisjonil on õigus juurde kutsuda asjatundjana üks jurist ja üks arhitekt. Komisjonile anti oma tööks võimalikult ulatuslikud võimupiirid. Üldpildi selgumisel esitab komisjon oma aruande uuesti volinike juhatusele.

● Rootsis annetati jüripäeva puhul skaudisõprade teenetemärk Tammetäht II j. noortesõpradele: Anna Järv, Õie Kaar, Ainu Klaamas, Maimu Kolk, Hugo Lepik, Helmi Lokbik, Elfriede Martin, Otto Puusta ja Ida Sandström — kõik Göteborgist ja Einar Nyman Stokholmist. Põhjatähe I j. annetati gaider Susanne Tomsonile ning III j. Maimu Soopalule Göteborgist ja Evald Antsmaale Stokholmist.

Arheoloogilisi leide kaevamisil Pärnumaal

Maima „Pitsmäel" 1976 oktoobrikuul arheoloogilisi proovikaevamisi toimetanud Pärnu päritoluga noor arheoloog Mati Mandel esineb nüüd üksikasjalikuma esialgse aruandega kaevamisse käigust ja tehtud leidudest. Muude avaldamisvõimaluste puududes avaldatakse see „Pärnu Kommunistis" nr. 4. 1977. Sissejuhatavalt märgib arheoloog:

„Mööduvad sügisel, oktoobri esimestel päevadel, seisatas nii mõnigi mööduja Vahenurmest Pitsallu viival teel. Linnamäe autobussipeatuse lähedal, endise Lepiku talu kartulimaal käis vilgas tegevus.

Käsil polnud aga mitte kartulivõtmine, vaid hoopis isevärki töö.

Edasi selgub aga, et Mandel ja tema kaastöölised on kogusummas leidnud tervelt 120 eset ning mitteüksi „potikilde" ja keraamikaesemeid vaid ka mitmesuguseid metallesemeid, muude hulgas üks eriliselt huvitav lehekujulise ornamendiga kolmnurkpeaga ehtenõela katkend. Taolised nõelad olnud 10—11 sajandil Lääne-Eestis iseloomulikeks ehe-teks.

Samuti leiti kaks ovaalse esiosaga mõõgavöö pannalt, rattakujuline rihmajagaja, mille sarnane **varemalt on leitud Viljandi** lähedalt Kuude kalmest. Leiti ka lihtne ornamentideta pronkskäevõru, spiraalsõrmus, riietele ilustuseks peale õmmeldud pronkspiraale, pronkstraadist rõngakesi, naaste, hoburauasõle katkend, paar sinist klaashelmest jne.

Erilist märkimist väärib aga laiendatud kannaosa ja lõuaga sõjakirves.

Keraamika hulgas domineerisid käsitsi (ilma potikettra kasutamata) vormitud savinõude killud. Nood nõud olid valmistatud peene koostisega savist ning hästi põletatud. Nõude ülaserva lähedal kulgesid geomeetrilistest kujunditest ornamendivöönd.

Lõpuks märgib arheoloog: „Erilist huvi pakkusid aga liivapinnal eristatavad söeses laigud, millede juures leidus kobaras väiksemaid rabedaks muutunud rauakive. Need olid jäänused muistseist leeasemetest". Kuid arheoloog Mandel arvab, et „need ei kuulunud alalisele asukohale, vaid olid seotud üksnes peiede pidamisega" ning et „kindlamaid hoomete jäänuseid ei avastatud".

Küll leiti mitmel pool leeasemetest veidi eemal, suuremaid söeseid laike, kuid M. peab neid liivale jäänuiks mingite „kergete ehitiste mahapõlemisest".

Lõppkokkuvõttes leiab Mandel, et Pitsi- (või Linnamäelt) leidudega on avastatud „üks Pärnu rajooni huvitavam muistis", on saadud väärtuslikku lisamaterjali muinaseestlaste matmiskommetest".

Hulgalised leiud aitavad meie „ettekujutust esivanemate kultuurist ja eluolust mitmeti süvendada."

Ometi on „lahendamata probleeme veel palju". Seepärast tuleb kaevamisi jätkata. Selgub, et seda kavatsetakse teha juba käesoleva aasta sügisel ning siis juba senisest suuremas ulatuses.

Kahtlematult kuulub „Pitsmäe" osas lahendamata probleemide hulka mingi alalise asula või elamislinnuse avastamine tollel Vahenurme-Maima mäeküünnisel või selle läheduses „padus" (Majanpata).

Sest muistsed kalmistud olid tavaliselt rajatud suuremate asulaste juurde või vahetusse lähedusse.

Pealegi suutsid eesti arheoloogid seekord proovikaevamistega avada vaid 90 ruutmeetrilise ala. Juba senise kavamisala laiendamine võiks anda uut ja üllatavat, rääkimata proovikaevamistest teistes Korbe koduuurijate poolt kättenäidatud lähedastes kohtades.

ILMAR ARENS

Spordiuudiseid Eestist

Kergejõustiku hooaja esimestel võistlustel Tallinnas heitis endine N. Liidu meister Veljo Kuusemäe ketast 61.94. Klubidevahelisel võistlusel tõukas E. Rohula kuuli 17.58, K. Joonas jooksis 100 m ajaga 10,9, M. Liigand hüppas kaugust 7.60 ja T. Lepik tuli 7.50-ga teiseks.

*

Eestis toimunud viievõistlusel tuli meistriks esmakordselt T. Meijel 5142 punktiga, teiseks I. Vaikla 5127, kolmas L. Pilbas 5012, neljas R. Russmann 5008, viies ja kuues A. Jaakson ja M. Hallik vastavalt 4749 ja 4690 punktiga.

RISTSÕNA NR. 932

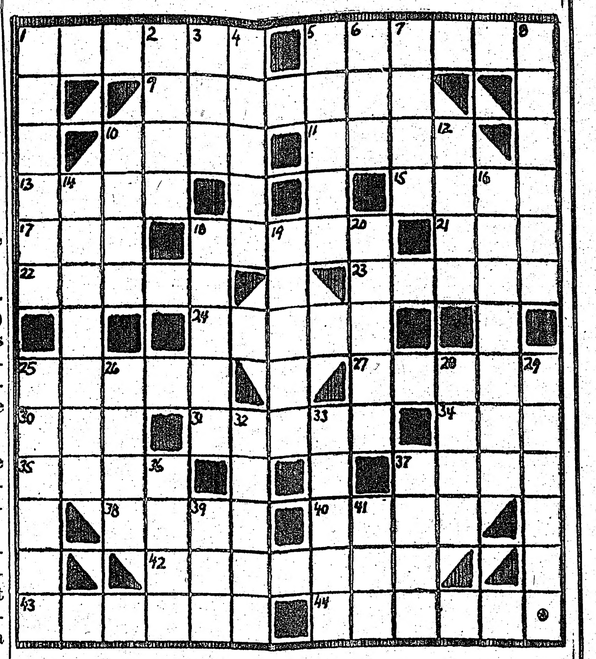

Põikread: 1. Töö- ja tarberiist, 5. Surnu, 9. Pool-vääriskivi, 10. Otsaesine, 11. Hääleliik, 13. Hapu jook, 15. Naisenimi, 17. Äriline tehing, 18. Kooskõla (muusikas), 21. Taluhoone, 22. Pakku, peitu, 23. Paremus, hea omadus, 24. Väike kirik, 25. Saar Eesti vetes, 27. Märki minev, 30. Naisenimi, 31. Ääre, 34. Omaaegne eesti maadleja, 35. Shveitsi rahvuskangelane, 37. Vene mehenimi, 38. Pagarisaadus, 40. Pagarisaadus, 40. Äriteenija, 42. Kanada peaminister, 43. F. Tuglase novellikogu, 44. Porine.

Püstread: 1. Eeslaulja juudi kirikus, 2. Vanamees, 3. Omapärane lind, 4. Lehtpuumets, 5. Eesti laske-maailmameister, 6. Tükk tervest, 7. Sirgjoones, 8. Noorelt surnud andekas eesti kunstnik, 10. Läti rahaühik, 12. Koha määrsõna, 14. Surrogaat, 16. Kõigist tagapool, 18. Sissevajunud, 19. Kelner — kõnekeeles, 20. Suure jõe suudmeala, 25. Mitte lai, 26. Värv, 28. Soliidsem pidu, 29. Katkine, mitte terve, 32. Sülelus, 33. Üks pooltest, 36. Müügilaud äris, 37. Tingimused, ajad, 39. Koht Tallinna lähedal, 41. Vesi prantsuse keeles.

RISTSÕNA NR. 931 LAHENDUS

Põikread: 1. Panama, 6. Spinat, 10. Amper, 11. Lumine, 12. Esitan, 13. Neeruti, 14. Ujuk, 16. Aken, 18. Savi, 19. Ornament, 22. Kana, 24. Vasikas, 25. Pasteet, 27. Tosi, 29. Taidurid, 32. Niin, 35. Elli, 36. Käsi, 37. Kalmõkk, 39. Kudres, 40. Eeldus, 41. Heine, 42. Lester, 43. Elusad.

Püstread: 1. Palvus, 2. Nimbus, 3. Mann, 4. Ameerika, 5. Perroon, 7. Pesi, 8. Natuke, 9. Tenant, 12. Eton, 15. Karindi, 16. Ametnik, 17. Ennem, 20. Raps, 21. Madal, 23. Asti, 26. Ainukene, 28. Odamees, 29. Tekkel, 30. Iludus, 31. Raas, 33. Näidis, 34. Viisud, 37. Kere, 38. Keel.

Uued Kanada lillemotiivilised postmargid

Aprilli lõpul andis Kanada Postivalitsus välja värvirikka postmarkide seeria alates 1-cendisest kuni 5-cendini ja 10-cendise. Postmargid kuuluvad tavaliste postmarkide liiki ja asendavad praegused Kanada peaministrite seeriasse kuuluvad postmargid. Igal postmargil on lille kujutus. Kuna postmargid näitavad maailmale, milline Kanada on, siis postiminister ütleski, et selle seeriaga kasutatakse just meie *maa* looduse aspektide tutvustamist. Hiljem järgnevad postmargid esitavad veel Kanada puid ja juba on ilmunud üks loomamotiiviga mark. Need postmargid haaravad kõiki, kes koguvad kas Kanadat, lille- või loomamotiive.

Margid on kujundanud Heather Cooper. Nende suurus on 20 × 24 mm vertikaalses asendis. Paber on kohandatud ühevärvilisele terasgravüüri ja kolmevärvilisele litograafia protsessile.

„VABA EESTLASE" TALITUSES

RAAMATUID

müügil	Hind	Saatekulu
	$	¢
Ilme Ivandi — Pargi	2.50	35
Kuldne tammetõru — Näidendid ja ettekanded noortele	3.—	35
L. Wahtras — Liivaklaas	2.50	15
Ravimtaimed, 250 retsepti	2.50	15
Enn Nõu — Vastuvett	5.—	40
Anna Ahmatova — Marie Under — Reekviem	3.50	35
H. Michelson — Skautlikul teel	3.—	35
H. Michelson — Noorsootöö radadel	4.30	35
H. Michelson — Eesti radadelt	9.—	35
Eduard Krants — Lumeliitlased (luuletuskogu)	3.—	15
Ilona Laaman — Mis need sipelgad (luuletuskogu)	3.—	15
Estonian Official Guide	5.—	40
Paul Laan — Mõttelend — Pilte ja peegeldusi	5.—	25
Herbert Salu — Utoopia ja futuroloogia	4.50	25
Karin Saarsen — Lohengrini lahkumine	4.50	15
„Triinu" üksiknumbreid	1.25	
K. Inno — Tartu University in Estonia	8.50	40
A. Kubja — Kadunud kodud — mälestused	3.—	25
A. Kubja — Mälestusi kodusaarelt	2.—	20
A. Kubja — Palukesed	1.50	20
E. Uustalu ja R. Moora — Scomepoisid 426 lk. + 64 lk. fotosid	14.—	85
Leho Lumiste — Alamuse Andres — biograafiline jutustus kirjanik Oskar Lutsust	6.65	40
L. Lumiste — Ädandi aknal	2.10	40
L. Lumiste — Killad külas	5.30	40
A. Vomm — Ristsõnad I	2.50	20
A. Vomm — Ristsõnad II	2.25	20
A. Vomm — Ristsõnad III	2.25	20
A. Vomm — Ristsõnad IV	2.25	20
Ants Vomm — Minu hing (luuletuskogu)	20.—	40
K. Eerme — Surnud laevad ja elavad mälestused	1.50	15
K. Eerme — Päevata päevad ja ööta ööd II	4.—	40
S. Ekbaum — Ajatar (luuletuskogu)	4.—	30
Aarand Roos — Jumalaga, Kars ja Erzurum	4.—	30
J. Pitka — Rajusõlmed	3.80	40
T. Tamm — Need teod süüdistavad II	5.—	40
A. Käbin — Vaim ja muld	10.—	40
Urve Karuks — Kodakondur (luuletuskogu)	6.—	20

RAAMATUID LASTELE:

Kalevipoeg — Õppe- ja tööraamat lastele	2.50	50
Õpeta mind lugema I — (Õppe- ja tööraamat eelkoolilastele lastele värvitrükis)	3.—	40
Õpeta mind lugema II — Õppe- ja tööraamat eelkoolilastele lastele värvitrükis)	4.—	40
Eesti keele Harjutustik I	2.25	35

ARVI KORK

MEHHIKO TEEL

10.

„Kas sa arvad, Bernardo, et võiksid välja uurida, kuhu tüdruk kadus ja mis talle juhtus? Ja kui võimalik, neile härradele teatada? Kus hotellis te peatute, mu härrad?"

Ja enne, kui ma sain midagi öelda, teadustas Kiiv: „El Matador, ruum number 418."

„Niisiis, El Matador, Bernardo. Kas härrad on õhtust söönud?"

Härrad pidid tunnistama, et nad ei olnud.

„Siis ei pruugi teil kaugemale minna — te olete nii lahked, et mu vaest külalislahkust vastu võtate? Aga muidugi. Tulge kaasa, mu noored sõbrad, ja olge üsna rahulikud — Napoli restoranist te kõhuhaigust ei saa, siin vett ei jooda, vaid ainult veini — vino rosso, vino bianco — millist sorti soovite!"

Ta tõusis laua tagant ja juhatas meid restorani tagasi, aga seekord restorani tahaossa, täiesti omaette toakesse, mida ülejäänud saalist kerge bambuse-kardin eraldas. Sinna pani ta meid istuma, valas veini ja tellis meile vägeva õhtueine, itaalia stiilis. Alguses antipasto, mis on itaalia stiilis hors d'euvres, koosnedes oliividest, nii mustadest kui rohelistest, siis magusatest pärl-sibulatest, prosciuttosingi lõikudest, kolmest või neljast juustusordist, tuliscolastest kilufileedest, tomatilõikudest, rohelistest ja punastest magusa pipra kildudest. Siis tuli ossobuco, seajalg itaalia stiilis. Siis vasikaliha parmesani stiilis, mis otse suus sulas. Siis mitmet sorti jäätist, aga enne seda muidugi pasta, mida võhikud ka spaghetti nime all tunnevad, kuigi spaghetti on ainult üks pasta liike, meile aga serveeriti seda vähemalt kolme-nelja sorti. Ilma pasta'ta ei saa ükski itaallane söönuks, see kuulub iga sööma-aja juurde, nagu meie maal rukkileib. Leivast rääkides — ka see ei puudnud. Laual olid õhukesed kuivikuviilud, siis veel pikad ja peened leivapulgad, ja küüslaugu-võiga küpsetatud saialõigud. Selle peale joodi kibedat paksu musta kohvi, espressot. Ja siis sigarid. Don Vittoria läks ise vahepeal ära, aga sigarite ajaks tuli tagasi.

„Mul on teile häid uudiseid, mu poisid", ütles ta südamlikult, meelega koos tassikese espressot võttes, „nimelt Rosita Fernandez'i kohta. Rosita on siit linnast kadunud, aga ta kaks last, need käivad siin kloostrikoolis — linnast väljas konvendis. Ja arvatavasti käib nende ema seal neid vahetevahel vaatamas. Nii et selle kooli kaudu peaks teil võimalik olema, tema kohta mingit informatsiooni saada — või mis te arvate, mu noored sõdurid?"

Mis meil arvata, meile oli iga informatsioon teretulnud. Kiivil oli kohe pliiats-paber näppus, et asju üles kirjutada, aga Don Vittorio viipas talle rahustavalt käega.

„Pole tarvis üles kirjutada, mu poeg — saadan teile homme auto järgi, ta viib teid konvendi-kooli juurde. Nüüd aga, kui olete küllaldaselt söönud-joonud, võibolla tohin teile muud meelelahutust pakkuda — kuidas oleks paari senoritaga, mu härrad? Olete te meie kohalikku marki proovinud — la chiquita negra, eh? Musti tibukesi?"

Kiiv vaatas mulle vilksti otsa, aga raputasin pead. Ei maksa liiale minna. Naiste kaudu on ennegi küllalt pahandusi tulnud. Seesama Nick-poisski, keda me taga otsisime, oli vist oma elu naiste nahka pannud. Rosita hakkas talle järsku nii kangesti meeldima, et pidi oma laulatatud naise, värskelt-kositud kaasakese, kaljult alla tõukama. No on siis veel hullemat pahandust tarvis?

„Täname, Don Vittorio — aga las jääb teiseks korraks. Oleme reisist väsinud — ja enne tuleb töö teha, kui saab lõbutsema hakata", lausus siis Kiiv nagu tõeline riigimees.

Vanal näis nagu meel pisut paha olevat.

„All right, kuidas soovite. Lasen Bernardol teid oma hotelli juurde tagasi sõidutada", pakkus ta. Kiiv näis tahtvat pakkumist vastu võtta, aga ma virutasin talle laua alt jalaga. Ettevaatus olevat tarkuse ema. Vana Hrushtshov ütles, et enne hakkavad vähid vilistama, kui et sulle üks kapitalist midagi muidu annab. Vana Vittorio oli ilmselt suurkapitalist. Miks tahtis ta meile järsku midagi muidu anda?

„Tänan, Don Vittorio", laususin nüüd mina, kuna Kiiv ikka veel õhku ahmis, „aga me vahest ehk jalutame veidi, et õhtusööki korralikult alla raputada. Võibolla vaatame veel veidi teie linna ööelu — niisama möödaminnes, enne kui magama läheme." Ja ma tõusin püsti, Don Vito'le kätt pakkudes, et tehtud töö eest tänada.

Vana võttis mu käe vastu ja hoidis seda oma kahe kämba vahel, nii et mul tunne tuli, et kavatsebki seda endale pidada.

„Eh, Il Consigliere", ütles ta, „ootasingi, millal te oma suu lahti teete. Olgu nii — mulle paistab, et Don Vito on targasti valinud — üks sõdur on noor ja täis energiat, teine on vanem ja täis ettevaatust."

Il Consigliere, see tähendab itaalia keeli, nõuandja. Mafia organisatsioonis on igal „ristiisal" oma „nõuandja".

„Addiu", ütles ta siis, ja suudles mind põsele. Jättis mind jumalaga. Mul jooksis külmavärin mööda selgroogu alla. Oli see kuulus Mafia „surmasuudlus"? Kiiviga raputas ainult käsi, ei suudelnud. Aga „addiu" ütles ta tallegi, sitsiilia keeles. Jumalaga, sõbrad, enam me ei kohtu, Või midagi umbes sellist.

Siis me läksime välja. Tänaval lõi meile kuumuseleitsak vastu. Kiiv nühkis oma jalasäärt ja vahtis mulle etteheitvat otsa.

„Milleks seda jalahoopi tarvis oli? Kas me ei oleks võinud end hotelli juurde tagasi sõidutada lasta?"

Viipasin eredalt valgustatud kirikuesise poole, kus mitmed taksod reas seisid.

„Siit saad endale iga kellaaeg sõiduki. Aga ma tahaks enne pisut mereranda mööda kõndida ja asju järele arutada. On sul aega?"

Kiiv arvas, et peab endale siis aega võtma. Ja et võibolla kulukski päris ära, varbaid ookeani kasta.

Läksime pikkamööda rannapuiestee poole. Seal oli õhk vähe jahedam. Astusime üle kivise rannavalli, võtsime sandaalid jalast ja jalutasime mööda jahedat rannaliiva. Lained ulatusid meie varvasteni ja uhtusid meil ümber jalasäärte. Mare Pasifico! Polnud enne niiviisi Vaikse ookeani kallast mööda lentsida saanud. Istusime ranna-äärsele pingile palmide all, vesi ümber varvaste uhtumas. Urgitsesin taskus piibu järgi. Need itaallase havannad olid vägevad küll, aga hea piibu vastu nad siiski ei saa, eks ole?

„Sa soovisid rääkida", ajas Kiiv kannatamatult, „räägi siis, mis sul meeles on, ja miks sa mulle sellise vägeva jalahoobi andsid?"

„Kas sulle ei paistnud", algasin mina, piibule tuld lüües, „et see Don Vittorio oli meie vastu hoopiski nagu natuke liiga lahke?"

„Miks liiga lahke?" imestas Kiiv, „itaallased on külalislahked inimesed, seda sa peaks ju teadma, oled nende hulgas küllaltki liikunud."

„Jajah, küllap olen — just sellepärast. Mafias on oma seisusevahed. Kui Vittorio tõesti kohalik Don on, siis on ta umbes nagu kindrali kraadis. Meie aga oleme Don Vito sõdurid, nagu sa ise enne kinnitasid — kui mitte just reamehed, siis kindlasti mitte kõrgemad kui allohvitserid. Hea küll, kui see su uhkust riivab, ütleme et me oleme noorem-leitnandid. Misajast käivad kindralid noorem-leitnantidega õhtust söömas, olgu nad nii külalislahked kui tahes? Ei, kallis sõber, kindralid annavad kolonelidele käsu, leitnandid kuskile nooremate ohvitseride kasiinosse saata, seal neid pisut lõbustada ja neile lobi anda, aga kindralid ei tule kunagi nooremleitnante oma lauda kutsuma ja neile siis veel ise einet tellima. Eriti, kui need leitnandid veel üldse itaallased ei ole ega õieti „perekonda" ei kuulu, vaid on ainult palgasõdurid ja lisaks veel gringod . . ."

Kiiv kuulas mu juttu kannatamatult.

„Okei, okei", ütles ta, „kindralid ei kutsu gringosid . . . Miks sa siis arvad, et meid võõrustas?"

„Arvan, et tal on meiega oma plaanid, sellepärast. Ta kavatseb meid oma poistega sõitma saata. Mäletad vanast heast Uhendriikide keeluseaduse ajast, kui rivaale vahete-vahel „sõitma" viidi? Sellistelt sõitudelt pöördusid aga ainult saatjad tagasi, külalised enamasti läksin Hudsoni jõe põhja, tsementsaapad jalas. Ma praegu loputan oma paljaid varbaid Vaikse ookeani vetes, aga ma ei soovi sinna tsementkingades küll ujuma minna. Eriti veel kui ta nii soe ja räpane on, nagu ta siin lahes paistab olevat." Sest tõepoolest, see kaldaäärne vesi oli keskmise vannivee temperatuuriga ja täis solki ning surnud kalu.

(Järgneb)

Ilmastikusõda ei tuie kasutamisele

GENF — Ameerika Ühendriigid, N. Liit ja 29 teist riiki, kaasaarvatud Kanada, andsid vastastikuse lubaduse mitte kunagi üksteist rünnata inimese poolt tekitatud tormide, maaväringute või tõusuvee lainete abil. Ühendriikide välisminister Cyrus Vance ja N. Liidu välisminister Andrei Gromõko olid nende hulgas, kes kirjutasid alla Liitunud Rahvaste Organisatsiooni paktile keelustades kunstlikult tehtud ilmastikumuudatusi kui sõjalist relva. LRO peasekretär Kurt Waldheim ütles kokkuleppe sõlmimisel, et see tahab hoida inimkonda uute ja hirmuäratavat hävitust toovate keskkondlike sõjapidamise mooduste eest. Gromõko omalt poolt arvas, et see kokkulepe avab uue suuna relvastuse vähendamise kokkuleppeks.

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower,
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

ADO PARK, LL.B.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. EM. 3-4451
Õhtuti HI. 7-2017 või 929-3425

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
725 Don Mills Rd. Suite 402
Don Mills, Ontario
483-6308, 429-4944

ARSTID

LEO KANN, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
212 Dinnick Cr.
Tel. 489-0562

S. BROGOWSKI, O.D.
OPTIK
Tel. 531-4251
412 RONCESVALLES

WORLD famous Pianos
Hea klaver on
eluaegne investeering!
Suur valik tanduva
hinnaalandusega.
Ka rentimine.
Saadaval kõik muusika
instrumendid.
REMENY
HOUSE OF MUSIC LTD.
553 Queen St. West
Toronto, tel. 363-1966

Raamatuaasta pidurdas eesti raamatu languse

Külaskäik Eesti Kirjanike Kooperatiivi ja kirjanik Bernard Kangro juurde

Kevadine rännulust viis meid järjekordselt vanadele radadele Euroopa mandril ja siis muidugi ka Rootsi, kust nüüd juba üle kolme aastakümne eest paljud meist oma elu võõrsil alustasid. Külastame muuhulgas mu elukaaslase vana koolilinna Lundi, sõbralik, soliidne ülikoolilinn Skåne viljakate põldude keskel. Kuigi olen Lundis viibinud paaril varemal Rootsi-retikel, ühel või teisel põhjusel on jäänud külastamata meie Kirjanike Kooperatiiv ja selle kauaaegne hing Bernard Kangro. Seekord aga teeme seda plaanitsetult ja teatame oma tulekust aegsasti ette.

Bernard Kangro koos abikaasa Mariaga. Foto: A. Truuvert

Niisiis istume ühel varakevadisel pealelõunal Kangrote elutoas ja räägime eesti kirjandusest, selle olevikuprobleemidest ja tulevikuväljavaadetest, keskustelu pearõhk muidugi pagulaskirjandusel.

„Kui suur on õieti Kooperatiivi kirjastusel ilmuvate teoste tiraash praegu?" küsime.

„Trükime A-seeria raamatuid praegu 2000—2100 eksemplari, B-seeria teoseid mõnevõrra vähem. Suureformaadiliste pilditeoste tiraazh ulatub aga 3000—4000 eksemplarini."

„Kui see ei ole ärisaladus, kui palju on Kooperatiivil praegu tellijaliikmeid?" uudishimutseme edasi.

„Ei ole sugugi äri- ega muidusaladus, liikmete arv on viimasel ajal jäänud peatuma veidi alla 2000. piires."

„Ja kuidas nad paiknevad maade kaupa?"

„Me ei pea statistikat erinevate maade kohta, aga umbkaudu pilt meil siiski on.

Umbes kolmandik meie liikmeist asuvad Rootsis, teine kolmandik Kanadas ja ülejäänud kolmandikust suurem osa Ühendriikides, Austraalias ja Inglismaal.

Muidugi leidub väiksemal arvul liikmeid peagu igal vabal maal maailmas."

„Kas Eesti Raamatuaasta tõi Kooperatiivile uusi liikmeid?"

„Kindlasti. Võin öelda, et meie liikmete arv viimastel aastatel langes surmajuhuste ja muude põhjuste tõttu mõnekümne liikme võrra aastas. Raamatuaasta aitas aga selle languse pidurdada, kuna uute liikmete arv ületas lahkunute arvu."

Raamatuaasta Kanada Komitee endise esimehena on rõõmustav kuulda, et meie pingutustel eesti raamatut populariseerida ja rahvale lähemale viia on ilmselt edu olnud.

Küsitleme aga kirjastuse „hinge" edasi. „Kes meie kirjanikest on lugejate hulgas kõige populaarsemad?"

Esikohal on vanameister August Mälk, kellel järgnevad Arved Viirlaid ja Karl Ritikivi. Populaarsed on ka Arvi Korgi raamatud, eriti Põhja-Ameerikas."

„Asja ilmus luksuslik pilditeos „Eesti Rootsis", mida õigustatult peetakse parimaks sellelaadseks teoseks, mis eesti keeles kunagi on ilmunud. Kas sa ei jutustaks veidi lähemalt raamatu sünniloost?"

„Heameelega, kuna olen ju õieti raamatu isa selle koostajana.

Materjali kogumisega alustasime üle kahe aasta tagasi. Kuna vastava üleskutse avaldamine ei andnud peagu üldse tagajärgi, tuli pöörduda isiklikult paljude isikute ja asutuste poole. Töötasin muidugi läbi kõik trükis ilmunud ülevaateteosed, vaatasin läbi eesti ajalehtede aastakäigud ja plaanitsesin teose raamkava. Vajalik lisamaterjal tuli hankida isiklikkude kontaktidega. Tegin sadu telefonikõnesid, kirjutasin hulgaliselt kirju ja usutlesin paljusid kaaseestlasi.

Pildimaterjali väljavalimisel oli mul kasutada ligi 20.000 fotot, millest tuli selekteerida vajalikud.

Siis järgnes teksti kirjutamine, raamatu ladumine, kokkumurdmine ja üldilme kujundamine teksti ja pildimaterjali kokkusobitamisega. Lugesin korrektuuri, otsustasime kaaneümbrise ja köite ja saime raamatu köitekojast kätte just enne jõule möödunud aastal."

Bernard Kangro jutustab, kuidas nad abikaasaga töötasid pühade ajal pikki päevi, et raamatut enam kui 2000-le ettetellijale posti panna. Raamat kaalub koos pakendiga ligi neli naela, mis tähendab, et see töö oli ka füüsiliselt nõudlik. Õnneks ei saanud köitekoda tervet trükki korraga valmis, mis lahendas meie probleemid laoruumide osas: olime jõudnud esimese osa juba välja saata, kui ülejäänud osa kohale jõudis."

„On aruaadav, et enamus ettetellimisi tuli Rootsist, kuid kuidas on teos levinud teistes eestlaste asukohamaades?"

„Pean ütlema, et üldiselt vähe, kuigi teos vääriks laialdast levikut.

Seda eriti Kanadas, kus asuvad tuhandeid eestlasi, kes oma maapagulust alustasid Rootsis.

Raamat sisaldab sissejuhatava ülevaate Eestist, nagu ta oli ja annab hea pildi algusaastatest Rootsi pinnal."

„Kui palju kahest tuhandest ettetellijast oli Kanadast?"

„Kahjuks ainult 100. Loodame, et neile lisandub edaspidi uusi."

Jagame seda lootust tubli töömehega. Raamat on saadaval Kooperatiivi esindajailt, tarvitseb vaid tellida.

Pilditeos ilmus ka rootsi keeles, tõlke tegi autori tütar Eeva Merike, kes praegu töötab eestikeelsete raadiosaadete toimetuses Münchenis. Samuti ilmus separaattrükk rootsi keeles sissejuhatavast peatükist „Estland som det var", (Eesti nagu ta oli). Seda 32-leheküljelist nägusas kujunduses väljaannet on levitatud tuhendetes eksemplarides rootslaste hulgas, kingitud peamiselt koolidele. Avaldasin arvamist, et taoline pildirikas, hästikoostatud ülevaade tuleks tõlkida ka inglise keelde. Bernard Kangro on kohe nõus ingliskeelse väljaande avaldamisega, kui selle vastu ülemere huvi tuntakse. Loodame ses osas Kanadas ja Ühendriikides varsti pinda sondeerida.

Meie jutuajamine on kestnud mitu tundi. Oleme diskuteerinud lugejate ja kirjanikkude soove ja probleeme, eksiilkirjanduse tulevikuväljavaateid ja teid ning võimalusi meie kirjanduse paremiku tõlkimiseks võõrkeeltesse.. Kuna oleme kokku leppinud prof. Julius Mägiste külastamiseks samal õhtul, lahkume Kangrote külalislahkest kodust ja kõnnime peremehe saatel läbi õise Lundi Mägistete poole.

Järgmisel päeval astume sisse Kooperatiivi peakorterisse, majja, kust eesti raamat läheb välja laia maailma. Pr. Maria Kangro peab ühendust raamatusõpradega paljudes maades, abimeheks hästikorraldatud kartoteek.

Aastate jookul on teada lugejate-tellijate erisoovid ja iseäraldused: kes soovib ainult teatud laadi teoseid, kes ainult oma lemmikkirjanikkude omi.

Kõiki püütakse rauldada, ka siis, kui tellija on elukohta vahetanud ja uue aadressi unustanud teatada. Raamat tuleb muidugi tagasi, kuid „detektiiv" pr. Kangro uurib varsti uue elukoha välja, kui vahepeal kurjustavat kirja pole saabunud, et miks raamatut pole välja saadetud!

Teeme ringkäigu majas, mis on täielikult kirjastuse päralt. Keldrikorral laoruumid, esimesel korral kontor ja tööruumid raamatute välja saatmiseks, teisel korral arhiiviraamatukogu, mis sisaldab kõik need 310 eritiitlit, mis Eesti Kirjanike Kooperatiiv oma üle 2-aastase tegevuse jooksul on välja andnud. Pikk rida riiuleid täis eesti kirjasõna, mis on läinud laiali eestlaste hulka igasse maailmanurka.

Tahtmatult tekib mõte, kui kaua suudame seda tööd sellisel imponeerival viisil edasi viia. Pühitses ju Bernard Kangro aastapaar tagasi oma 65-aastast sünnipäeva ja tervisehäired kippusid vahepeal tülitama. Heatujuline ja vitaalne Kangro aga ütleb: „Niikaua, kui meil leidub küllaldaselt lugejaid-tellijaid, ilmub eesti raamat edasi. Kirjutajaid ja väljaandjaid jatkub.

Loodame, et eestlane ei unusta oma emakeelset raamatut ja suudab oma järeltulijaile edasi anda armastuse eestikeelse kirjasõna vastu."

„Töö läheb edasi," ütleb Kangro lihtsalt ja endastmõistetavalt. Aitame siis kõik kaasa, et see töö oleks rõõmuks ja rahulduseks nii tegijaile kui töövilja nautijaile meile, lugejaile.

ANTONI TRUUVERT

Kuidas organisatsiooni tööd juhitakse

Baltimore Eesti Organisatsioonide bülletääni uus number avaldab sealse eesti seltsi juhatuse koosseisu 1977/78. aastaks koos igale juhatusliikmele kuuluva kohustustega, mis ilmekalt näitab töö ulatust ja hulka.

F. Ise on esimees, kelle vastutuseks on üldine ja välisvõitluslik tegevus; H. Ederma, abiesimees, kohustused side väljaspool Baltimoret asuvate organisatsioonidega, side eestikeelse ajakirjandusega, bülletääni toimetamine ja arhiiv; M. Tüür-Willin, teine abiesimees, ülesandeks juriidiline asjaajamine, side linnavalitsuse ja riigiasutustega ning „public relations"; G. Peets, laekur, vastutus rahalise läbikäigu eest, eelarved majanduslikud aruanded, seltsi majandamine ja komisjoni kaubad; E. Anniko, sekretär, ülesanded protokollide kirjutamine, raamatukogu, side pensionäridega; R. Kreek, koordinaator, ülesanne side kohalike eesti ja teiste etniliste ning ameerika organisatsioonidega, tegevuskava kontroll (Eesti Maja kasutamise ajakavad) ja liikmete värbamine; A. Deklau, koordinaator, ülesandeks seltskondliku ja kultuurilise tegevuse korraldamine ja eriprojektid; O. Peets, perenaine, ülesandeks toitlustus ja hügieeniline korrashoid; L. Saar, majavanem, ülesanne sideme pidamine Eesti Maja juhatusega, Eesti Maja struktuurilise korrashoiu kontroll ja varanduste hoidmine.

Väljaspool juhatust, kuid koosolekuist osavõtmise õigusega on A. Järv raamatupidajaks ja P. Saar noorsootöö ala koordinaatoriks.

Kaheksakümnene Pedro Krusten

Neist eesti kirjameestest, kes asusid iseseisvuse algaastail eesti kirjandusse, on veel üksikud „seemnepuud" pagulaseesti hõredas kirjandusmaastikus. Kõrgesse ikka jõudnuna on nad ikka veel loojaisikuiks, kelle looming on lugejaile oodatud ja hinnatud, peamiselt sel põhjusel, et lugejaskond ise on jõudmas samasse vanuseklassi ja teatud kaasaegsuse side tingib läheduse.

Üheks 80-aastaseks saajaks on Pedro Krusten, kirjanik, ajakirjanik ja vestemees, kes alustas oma kirjanikukutsumust romaaniga „Südamerahu" 1928. Ta sündis 21. mail 1897 mõisaaedniku pojana Harjumaal Muraste „kõrgel kaldal". Õppis Tallinnas. Oli mobiliseerituna I maailmasõjas ja pääses tagasi Eestisse alles pärast revolutsiooni. Töötas pikemat aega ajakirjanikuna „Vaba Maa", „Päevalehe" jt. ajalehtede juures. 1944. a. sügise põgenes Saksamaale kust siirdus 1950 Ameerika Ühendriikidesse. Töötas kuni pensionile minekuni Washingtonis „Ameerika Hääle" eestikeelsete saadete juures.

PEDRO KRUSTEN

Temalt on ilmunud romaanid, novellikogud ja jutustused „Õilis vale" 1930, „Punane ohvitser" 1932, „Vasema käega" 1934, „Vehkleõisa aednik" 1936, „Hädaohtlik tee" 1936, „Pime voorus" 1938, „Kalle Jaanuse kättemaks" 1938, „Purustatud pesa" 1940, „Otsiv hääl" 1944, „Üle parda" 1946, „Päästja" 1947, „Hiiekaldal" 1948, „Ihaldatud silmapilk" 1950, „Inimese hoidja" 1952, „Laev akna taga" 1955, „Kaugelviibija käekõrval" 1957, „Torn üle metsa" 1959, „Laul kõrgel kaldal" 1961, „Neiuke läks roosiaeda" 1963, „Huupi valitud" 1967, „Pikerpõld ja Piirapeel" 1968, „Hullumajast mööduvisel" 1972 ja „Laevasõit Leaga" 1973.

Pedro Krusten on asjalik realist, kellele rahulik vestleja ja vaatleja stiil on jäänud kogu loomingut läbivaks iseloomustavaks jooneks. Olles päriselukutselt ajakirjanik on ta õppinud nägema elu, situatsioone ja inimesi ning nende sisemisi püüdlusi mitmesuguste sihtide suunas. Need võiksid olla eneseteostuseks, aga ka eneseteostumist tõkestavate asjaolude ja inimeste vastu kättemaksuaktsioonideks.

Ta on olnud oma nooruses kohtukirjutajaks, milliselt ametilt läks edasi kohtureporteri kohale. See tegelemine õiguse mõistega, õiguse käsitlemise ja kohtumõistmise olukordadega on talle sisendanud õiguse tundmise oskuse iga oma loodud tegelase moraaliprobleemide puhul. Ta tegelastel on elus olnud palju võitlusi kus õiguse lähtealus on mitmeti suhteline ja kõigub vaadeldavate subjektiivsest õigusemõistest ja omakasu püüdest. Ometi ei suuda inimene jõuda väljaspoole ei iseenese ega ka ühiskonna poolt ettekirjutatud mõõdunormidest. Krusten aga ise ei mõista kohut, ta ei õigusta nende elus tehtud samme, ei anna ei ühele ega teisele poolele õigust, ta kirjeldab pehmetooniliselt, mida ta tegelastega on juhtunud, mida nad on pidanud elus kogema ja mida nad sellejuures on tundnud. Just seda tundmise psühholoogilist detailirikkust on ta töödes märgatavalt palju. Ta tunneb inimese vastu sümpaatiat, kellele elu, ta tavalisusele vaatamata on siiski tasakaalukunstnikule omane trikk õigusnormide vahel.

Krusten on kirjutanud Balder Jaani nime all varem ja veel praegugi. See vestelooming on õrnalt satiiriline või kergelt irooniline kus sageli puänt tuuakse mõne groteskse momendiga. Seda stiiliomapära esineb mõneti ka ta pikemais teostes kus osav keelepruuk ja väljenduste pildistik annab rikkaliku kirjelduslaadi. Eriti lähedane on ta loodusele, kus ta suudab end otse looduse osana tunda ja näha ning tunda lillele ja lindude elu. Neis vaatlusis ta stiil muutub ekspressionistlikuks.

Paremikku ta loomingust iseloomustab süvenemine psühholoogilisse analüüsi, kus tavalise inimese eluprobleemid on vaatluse all ja mille intriigid pole eriti pingelised, vad on nagu elu ise oma tõusude ja mõõnade arengulooga.

Pedro Krusten on alles loomingueas. Aegajalt on ajalehtedes ilmunud ta vested, kus rahulikult, teinekord vägagi südamesoojalt arendatakse vestelugu ilma teravalt lõikava sõnaskalpeerinuteta. Aga tal on käsil veel uus teos. Ta oli väga tegev ESTO '76 ajal Baltimores otsides sinna sõitnud inimestelt materjali uue eesmärgi täitmiseks, mis uue raamatuna jõuab eesti lugejaskonna ette, kes on harjunud tema lepliku maailmavaatega ja psühholoogilise filigraantööga inimhinge variatsioonide rohkes probleemides.

Kõrgesse ikka jõudnuna olgu tal tulevad päevad veelgi terviserohked ja loomingulised maailma linnulaulu ja õiteilu jälgimiseks.

HANNES OJA

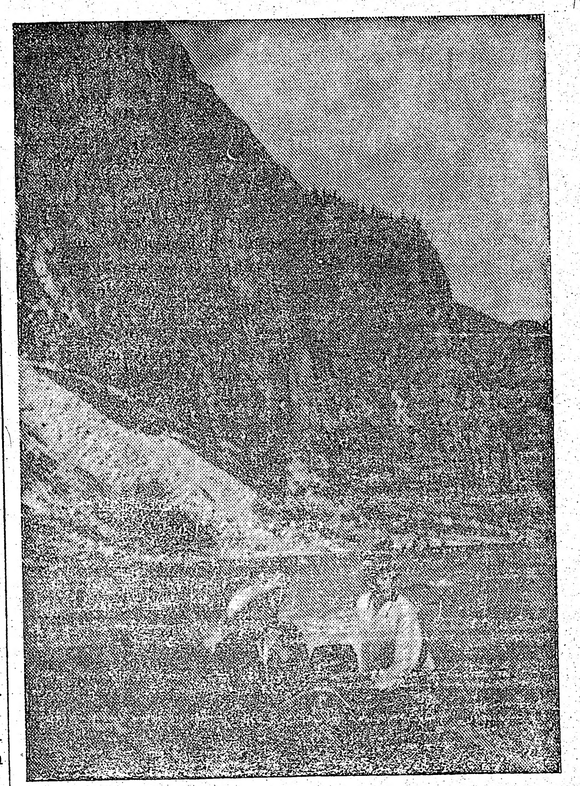

Nahanni jõgi meelitab paljusid puhkuse veetjaid Northwest Territooriumile. Canadian Government Travel Bureau foto

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 26. mail 1977 — Thursday, May 26, 1977

KIREV MAAILM

SALVO, N. C. — Kui B. J. Huff leidis möödunud aastal ühe raske, soonilise, halli objekti oma kodu lähedalt asuvalt rannalt, imetles ta selle omapärasust ja asetas objekti kaminale kui iluasja. Smithsonia Instituudi teadlane, kes seda uuris, on avastanud, et see on esimene villase mammuti hammas, mis kunagi leitud nii kaugel lõunas. Hammas kaalub 5 naela ja 10 untsi ning on 10 tolli pikk. Nüüd ei hoia leidja seda enam kaminaserval, vaid pangakambris. Hammas kuulub loomaliigile, kes olid praeguse elevandi suurused elevandiluust kihvadega ja pika punakaspruuni karvaga. Need jooksid P.-Ameerikas ringi 10.000 aastat tagasi, kui jääväli ulatus praeguse Long Islandini.

STOKHOLM — Tshehhoslovakkiast väljapääsenud kõrgem ametnik Karel Kaplan on saanud kaasa tuua dokumente, millest selguvad Stalini välispoliitilised plaanid. 1952 on Stalin andnud käsu, et N. Liidu ja satelliitriikide strateegia korraldataks ümber kaitsest ründnakule, et olla valmis invasiooniks läände. Umbes samal ajal toimus idas Korea sõda.

WASHINGTON — Quebeci separatism võib põhjustada olukorra, et Ameerika Ühendriigid ehitavad oma laevatuskanali seni kasutusel olnud St. Lawrence meretee asemele. See läheks Suurtest järvedest Atlandile ja see tuleks kasutamisele sõetransporditiks Buffalo ja muude keskuste majanduslike raskuste kergendamiseks. Kongress andis selle idee lähemaks plaanitsemiseks U. S. Army Corps of Engineers osakonnale. Komitee töö alul nimetati peapõhjuseks Quebecis olevat ebakindlat poliitilist olukorda ja sellejärel St. Lawrence meretee kõrgeid makse.

HELSINGI — Soomes Kotka kohal asuvate saarte randadel on rohkesti õli. Hävitustööd märgati maikuu keskpaiku. Õli on pääsenud vette jaapani kaubalaevalt „Blue Shimonoseki", mis sõitis Hamina kohal merel. Õlilaik on seniste tähelepanekute kohaselt levinud kilomeetrite pikkuselt saarte ümbruses. Saastatud randu olevat kümnete kilomeetrite pikkuselt. Seda õlihävitust peetakse idapoolses Soome lahes kõikide aegade halvemaks, mis on toonud kaasa õlis takerdunud vesilindude hulgas rohkesti hukkumist.

NEW YORK — Vene maailmaruumi lendur Valentina Tereshkova, kes viibib külastusreisil Ühendriikides, külastas ka UN-i peakorterit New Yorgis. Seal on ta rõhutanud, et naistele tuleb anda võimalusi maailmaruumi valdutamiseks.

MÜNCHEN — Müncheni loomaaias on hakatud igavust tundvaid gorillasid lõbustama televisiooni-etendustega. On selgunud, et gorillad tunnevad elavat huvi filmide vastu, kus esinevad elevandid, lõvid, kassid ja koerad. Kui tegelasteks on ainult inimesed, heidavad gorillad nurka magama.

ROOMA — Itaalia kristlik-demokraatlik erakond on otsustanud astuda läbirääkimistesse kommunistidega ühise valitsusprogrammi moodustamiseks. Kommunistide pääsemine Itaalia valitsusse võib tekitada raskeid probleeme NATO'le, kuna Itaalia kommuniste — hoolimata nende kriitikast Moskva suhtes — ei peeta välispoliitiliselt küllalt usaldatavaks.

MÜÜA
KASEKÄSNA
Küsida Andy, tel. 416/259-6892
Aadress: 34, 36th St. Toronto, Ont. M8W 3K9

Eriteadlaste komisjon Toronto Eesti Naisseltsist ja Eesti Kunstide Keskusest eesti rahvarõivaste pildistamisel koos pildistaja, modellide ja abilistega. Esireas vasakult: Ellen Irs, Hilda Lehola, Aurelie Soo ja Susanne Kolga; seisavad E. Eerme, pr. V. Muikma, P. Kiilaspea, Maria Veskoja, Maie Liiv, U. Wompa, pr. Vesik, Helge Kurm, Laine Pant, pr. Kilu, Alice Kullango ja V. Muikma.
Foto: V. Muikma

Ravitaimede kasutamisel tuleb olla ettevaatlik

Dr. V. Kasari ja dr. L. Kasari loengud Toronto Eesti Aiandusklubis

Alljärgnevas anname edasi arstiteadlastest abielupaari dr. L. Kasari ja dr. V. Kasari loengute teise osa ravimtaimede kohta. Loeng toimus hiljuti Toronto Eesti Aiandusklubi loengute sarjas Eesti Majas ning oli kokku toonud suurearvulise kuulajaskonna.

Ginsengi kasvualadeks on Aasia ja P.-Ameerika, kuigi meie kontinendilt ta praegu peagu kadunud on ja kui teda peaks veel leiduma siis on ta loodus-kaitse all.

Ravimiks tarvitatakse juurt, mis alles seitsme aastasel taimel tarvitamiskõlblikuks muutub. Sellest tehakse aromaatset tooni-kumi, mis eemaldavat väsimusetunde, andvat kehalist ja vaimset värskust.

Vahetevahel võivat aga see mõnele mõjuda väsimust, uimastust ja peavalu tekitavalt. Seda tarvitatakse ka peenendatud juure leotisena, teena ning pulbrina. Juure närimisel vabanevat iseäralik magus maik.

Selle kontinendi hiina päritoluga elanikud tarvitavat ginsengi oma vastupanu tõstmiseks haiguste vastu.

Pärast seda, kui looduslikud ginsengi allikad oli peagu hävitatud, soovitas Kanada valitsus 20. saj. alul hakata seda taime kultiveerima kui ravimtaime. Seda tegi ka üks grupp inimesi ja teevad seda praegugi — Brantfordi ümbruses. Loomulik lehtpuu metsade varjualune on asendatud ribiliste puu-ehitistega, loomulikku maapinna lehtkatet asendab õlg-kate jne.

Hinnalt on Ontario Ginseng Toronto Hiina linnaosas 35—50 dollari ümber nael, Korea oma $100.

Hypericum perforatum, St. John's wort, liht naistepuna, viinalill, on igaaastane taim, kasvab laialdaselt kesamaadel, koplites, kraavikallastel, põldude ja heinamaade ääres, niihästi varjus kui ka päikeses. Ta on ligikaudu 50 cm kõrge, kõva, ümar, haraline vars kannab tumerohelisi kitsaid lehti, mis vastu valgust vaadatuna on täis läbipaistvaid täppe, mis sisaldavad eeterlikku õli.

Ravimina kasutatakse ürti (taime maapealne osa). Kogutakse õitsemise ajal enne viljade tekkimist, kuivatatakse vilus ja pärast kuivamist eemaldatakse puitunud varreosad. Rahvameditsiinis on see taim olnud kasutamisel iidsest ajast leotisena, tinktuurina ja salvina. Hypericum on suurepärane vigastuste ravija taim, teda tarvitatakse nii sissevõetuna kui ka väliselt. Iseäranis silmatorkav on ta mõju selliste haavade ja põletikuliste vigastuste puhul, kus on palju närvikudet ja valu end tunda annab.

Väga leevendav veritsevate, valulikkude päraku-veeni komude (hemorroidide) puhul. Te leevendab valu ja parandab kiiresti igasuguseid hammustus ja pistehaavu. Tarvitatakse ka teatud põiehaiguste, soolehäirete ja bronhiidi puhul. Neil, kes mesilastega tegelevad, on huvitav teada, et kehaosade määrimine hypericum tinktuuriga mesilaste nõelamise eest kaitseb.

Ta on väga kasulik ravimtaim kodus igasuguste esmaabi vajaduste puhul.

Calendula (Marygold, saialill, jäära-sarved). Saialill on üldiselt tuntud, väga dekoratiivne, kollase värvusega, kuulub korvõieliste perekonda, õitseb suve läbi ja ka ilusal sügisel. Seemned on poolringjad, kõvad, karedad; sellest ka rahvanimi — kassikiüned, jäärasarved jne.

Sajandeid on teda tuntud tähtsa maitse- ja värviainena toitudele.

Õielehti korjatakse täiesti avanenud õitelt kuiva ilmaga, vara hommikul, kui kaste on juba ära auranud. Kuivatatakse kerges tuules, varjulises kohas ning säilitatakse siis suletud klaas-nõudes. Leotist (infusiooni) valmistatakse 30 grammi (1 unts) kuivatatud õielehti ½ liitri keeva vee peale. Seda vedelikku pannakse värsketele haavadele, et kiirendada paranemist.

Salvina on Calendula suurepärane valusalt mõranenud ja veritsevate nina limanahkadele. Ka haavandunud igemed paranevad kiirelt calendula suuloputusega 1 : 25 Veritsemine hammaste väljatõmbamise järele vaibub kiiresti.

Nii et see dekoratiivne, lihtne aed-taim on väga tõhus haavade esmaabi puhul.

Balm — Melissa officinalis. (Lemon Balm, honey plant etc.) Kuulub huulõieliste perekonda. Esineb hariliku aedtaimena „igas" aias (inglise herbalistide andmetel). Lehed on ovaalsed, kaunis laiad, hambulised. Lõhnab ja maitseb nagu „mahe"-sidrun. On kuulus ja sajandeid vana ravimtaim. Araabia ja Persia arstid on temast väga lugu pidanud. Esimese saj. kreeka arst Dioscorides olevat ravinud ka skorpioni pisteid ja marutõbise koera hammustusi selle taime veini sees leotatud lehtedega haavadele panduna ja sama veiniga — kui sissevõetava rohuna. Tarvitatakse teena, ka meena valmistatud siirupina. Soovitatakse hoida kodudes kuivatatuna. Taim on tuntud väga hea seedimise rikete korraldajana, higile ajajana palaviku puhul ja jõu kosutajana nõrkuste puhul. Mõjuvat väga soodsadt meeleolule ja närvisüsteemi rahustavalt. Ka hingamisteede, põrna ja maksa häirete puhul on ta leitud olevat kasulik. Tema üheks nimeks on peale kõigi — All Heal.

Aloe Vera. Aloe kuulub liilialiste perekonda. Kasvualadeks on lääne-India, Ida- ja Lõuna-Aafrika. Põhjamaades kasvatatakse teda toalillena. On väga vana ja kuulus ravimtaim.

Lihavast tüvest kasvavad välja varretud, mahlased lehed. Lehe lõike- või murdepinnalt immitseb zhelatiinitaolist vedelikku, mis kaunis kiiresti kuivab. Mõnede andmete kohaselt on mõjuaine — aloiin. Kuivatatuna on aloe mahl paljudes kõhulahtistite segudes ja salvidena tarvitatakse teda naha põletikuliste nähtude puhul.

Rahvameditsiinis on ta paljude haiguslikkude olukordade puhul tarvitusel: põletis- ja muude haavade puhul on leitud, et ta kiiresti valu ära võtab ja haava kinni kasvatab.

Sissevõetuna tarvitatakse kas puhast mahla või mitmesuguseid segusid mee ja alkoholiga, tuberkuloosi, maohaavandite, influentsa, neeruhäirite, teatud peavalude, nahahäirete, astma, tromboosi ja naistehaiguste puhul. On kirjeldatud ka juhte, kus teatud pahaloomuseid haigusi on tervendatud.

Arnica Montana. (Mägestiku daisy). Kuulub korvõieliste perekonda. Kasvab kõikjal mägestikkude nõlvakutel. (Kariloomad teda ei söö). On olnud sajandeid teada inimestele kui ravim kukkumise- ja muude vigastuste puhul, sellest ka saksakeelne nimi — Fallkraut.

Sageli on ravimtaimi looduses leida just seal, kus neid kõige rohkem tarvis läheb — nii on arnica alati käepärast kui kellelgi mägestikus kukkumis-õnnetus juhtub.

Ta on nägus, kollaseõieline, lõhnav taim; eelistab turbataolist mulda. Kuid kunagi ei tohi katkisele nahale arnicat panna, kuna see võib tekitada raske nahapõletiku.

Arnicat soovitatakse mitte tarvitada vihaste loomade hammustuste puhul.

Raudrohi. Raudrohi kuulub korvõieliste perekonda nagu näiteks võilill. Kasvab kogu maakeral. On igaaastane umbes pool meetrit kõrge umbrohi, peagu kõigile tuntud. Õitseb juunist septembrini rohketest, väikestest, valgetest õitest koosnevate õiekobaratena. Tal on iseäralik, väge lõhn.

Järgnevalt vaatlema raudrohtu kui ravimtaime. Originaalselt ravimtaimi kasutasid arstiteaduse isa — Hippocrates, Galen ja teised vana kreeka ja rooma arstid. Teadmised ravimtaimedest säilusid peamiselt kloostrites ja intuitiivselt häälestatud üksik-isikute kaudu.

Ravimtaimena kasutatakse raudrohu kõiki osi: juuri, varsi, lehti ja õisi. Sellest tehtud tee öeldakse olevat hea palavikuliste külmavärinate puhul; ta vähendavat temperatuuri, edutavat higistamist, avades higi-poore ja hoidvat nii ära haiguste komplikatsioonid (influentsa jne. puhul). Ka mõjuvat ta verejooksu vastu mitmetest organitest, nagu neerudest, sooltest ja emakast. Kange leotis sulgeb nina verejooksu ja teeb sama ka veritsevate päraku veeni-komude (hemorroidide) puhul. Väga kasulik ka veritsevate haavade puhul. Inglise maa-rahvas peab teda suureks reuma-rohuks, sama on soovitanud ka kuulus rootslane, botaanik Linnaeus 17. sajandil. Värsketele haavadele ja põrutustele on pandud purustatud taimest valmistatud salvi. Shoti mägismaadel on ta tuntud paljaspeade ravimina, juukste väljalangemise vastu ja juuste kasvu edutajana.

LÕPPKOKKUVÕTE

Inimesed, kes on huvitatud ja tahaksid ravimtaimi tervise parandamiseks tarvitada, peaksid selle kunstiga põhjalikult vastava kirjanduse kaudu tutvuma.

Iseäranis on tähtis hoiduda mürgistest taimedest. Neid tarvitatakse ka ravimina, kuid ainult arstlikul ettekirjutusel. Nii näiteks võib aedades ilutaimedena kasvatada sõrmkübarat ehk digitalist, kuid tema lehtede tarvitamine südame-raviks toimub vaid arstlikul juhatusel. Sama lugu on maikellukese ehk piibelehega ja mitme teise taimega.

Lõpuks — kuigi üks ravimtaim mõjub tervendavalt ühele, ei tarvitse see alati nii juhtuda mõnele teisele, kel sama häda näib olevat. Miks? Kõik inimesed ei ole kunagi ühte moodi, nii ei ole ka nende haigused alati täiesti sarnased, ehkki see pealiskaudselt nii näib.

On vajalik meeles pidada, et ravimtaimede sissevõetavad vedelikud, nagu teed jne. on ainult ravimid, mõeldud ainult teatud hulgal sissevõtmiseks, mitte aga alatasa joodikena tarvitamiseks!

Soodsatel tingimustel omaniku haiguse tõttu
MÜÜA
12 KORTERIGA MOODNE KORTERIMAJA LÄÄNE-TORONTOS
(11 korterit 2 magamistoaga)
Täishind $210.000.—, hea sissetulek
Helistada tel. 255-6451, kirjad aadressil: 272 Birmingham St. Apt. 9, Toronto, Ont. M8V 2E4

Tallinna paviljoni kavaraamat

Kaks aastat tagasi, viimase Tallinna paviljoni ajal, anti välja 32-leheküljeline Eestit, eestlasi ja Tallinna paviljoni tutvustav väljaanne, mida levitati Kanadas parlamendiliikmeile, Norras levitasid seda skaudid maailmajamboreel ja mitmel muul puhul kasutati seda eesti kultuuri tutvustamiseks. Tänavu on Tallinn jälle paviljonilinn. Eelmise pidustuse kohaselt anti ka nüüd välja sama ulatusega kavaraamat, mis sisulises osas täidab jälle Eestit tutvustava väljaande vajadusi.

Väga meeldiva välimusega väljaanne, mille väliskujundus on kunstnik J. Punnolt, toob Tallinna paviljoni organisatoorse külje, sponsorite nimed, komitee ja esinejad. Metro International Caravan'i esimees L. Kossar kirjutab Karavanist ja Tallinna paviljonist öeldes, et nad on uhked Tallinna üle, kuna see on aastaid oma hea kavaga ja korraldusega olnud „tipulaevaks" paviljonide hulgas ja soovib eelolevaks jälle õnne ja edu.

Edasi kirjutatakse tõelisest Tallinnast, eesti käsitööde väljapanekuist ja demonstratsioonidest, ekslibriste väljapanekust, karikaturist E. S. Valtmanist koos näitega ta tööst, E. Rubergist, paviljoni postkontorist, Eesti Majast, avaldatakse P. Aruvaldi laul „Tallinna teel" noodikirjaga, antakse paarileheküljeline artikkel Eestist, tutvustatakse Toronto eestlaste suurettevõtte „Eesti Kodu" projekti, Läänerannniku Eesti Päevi, kirjutatakse Helsingi konverentsi tühjadest lubadustest ja uutest lootustest Belgradi puhul.

Artiklite kõrval on rohkesti pilte, mis selle silmale köitvaks teeb. Väljaande keskmistele lehekülgedele on Monika Uesson teinud Tallinna paviljoni sündmusi iseloomustava joonistuse.

Kavaraamat on jõudnud müügile. See on ilus ja kasulik kink kanadalasist ja teistest rahvastest sõpradele, kes selle abil saavad pildi eesti rahvast ja ta kultuurist ning tulevad peopäevadel Tallinna külastama, et seda kõike oma silmadega kogeda ja olla osaliseks pidutsevas Tallinnas.

Sündmuste kalender

Reedel, 27. ja laupäeval, 28. mail St. Lawrence Centre'is kell 7.30 õ. Kalev-Estienne võimlejate esinemisõhtu koos muusikaliste paladega.

Pühapäeval, 29. mail kell 7 õ. Monarch Park keskkooli võimlas Helene Tiiduse võimlejate õpilasõhtu.

Pühapäeval, 29. mail kell 7 õ. Eesti Majas E. spordiselts Kalevi koosolek.

VABA EESTLANE

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus väljaspool tööaega:
Karl Arro 766-2057
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:
üks toll ühel veerul ..... $3.—
esiküljel $3.50
tagaküljel $3.25

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:

1. Vaba Eestlase talitus
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont.
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495

2. Mrs. Leida Marley
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

„Vaba Eestlases" ilmunud Tommy Tomsoni fotosid saab tellida talitusest või tel.: 423-4558 ja 461-6916.